

Türkisch II

Rosemarie Neuman
Zühre Şahin-Schmidt

Universität Duisburg-Essen

(Neufassung Oktober 2013)
(Copyright Rosemarie Neumann / Zühre Şahin-Schmidt)

Aufgabe:

Aşağıdaki soruları cevaplayın, lütfen.

Bitte beantworten Sie die folgenden Fragen.

Adınız ne? / İsminiz ne?

Soyadınız ne? / Soyisminiz ne?

Yaşınız kaç? / Kaç yaşındasınız?

Ne zaman doğdunuz?

Hangi yılda doğdunuz?

Doğum tarihiniz kaç?

Nerede doğdunuz?

Hangi ülkede doğdunuz?

Hangi şehirde doğdunuz?

Nerede oturuyorsunuz/yaşıyorsunuz?

Adresiniz ne?

Telefon numaranız kaç?

E-posta adresiniz ne?

Kaç dil biliyorsunuz/konuşuyorsunuz?

Hangi dilleri biliyorsunuz/konuşuyorsunuz?

Ne iş yapıyorsunuz?

Nerede çalışıyorsunuz?

Nerede okuyorsunuz?

Ne okuyorsunuz?

Ne olmak istiyorsunuz?

Evli misiniz?

Çocuğunuz var mı?

Kaç çocuğunuz var?

Erkek arkadaşınız/Kız arkadaşınız var mı?

Kardeşiniz var mı?

Kaç kardeşiniz var?

Aufgabe:

Stellen Sie eine andere Kursteilnehmerin/einen anderen Kursteilnehmer vor.

Wie müssen Sie ihr/ihm die Fragen stellen, wenn Sie sie/ihn duzen?

Aufgabe:

Dinleyin ve aşağıdaki soruları cevaplayın.

Hören Sie den Text und beantworten Sie die folgenden Fragen.

Oya

Oya'nın soyadı ne?

Kaç yaşında?

Hangi ülkede doğdu?

Hangi şehirde doğdu?

Kaç seneden beri Almanya'da yaşıyor?

Almanya'da hangi şehirde oturuyor?

Oya'nın eşi nereli?

Oya'nın adresi ne?

Telefon numarası kaç?

Çep numarası kaç?

Mesleği ne?

Nerede çalışıyor?

Ne kursu veriyor?

Kursunda kaç öğrenci var?

Öğrenciler nereli(ler)?

.....

Oya hangi dilleri konuşuyor?

Oya

Adım Oya, soyadım Schneider.

53 yaşımdayım.

Türkiye’de İzmir’de doğdum.

Yirmi sekiz seneden beri Almanya’da yaşıyorum.

Bochum’da oturuyorum.

Evliyim. Eşim Alman.

Üç çocuğumuz var.

Adresimiz Gartenstr. 148.

Telefon numaramız 0234-25 37 69

Benim cep numaram 0171-33 44 88 22

Sosyal çalışmanım. Essen’de çalışıyorum.

Her gün Bochum’dan tren ve tramvay ile işe gidiyorum.

Essen’de AWO’da entegrasyon kursu veriyorum.

Kursumda 20 öğrenci var.

Öğrenciler Rusyalı, Türkiyeli, Afganistanlı, İranlı, Makedonyalı, Somalili ve Sri Lankalı.

Öğrenciler henüz iyi Almanca bilmiyorlar.

Onun için biz bazen kursta İngilizce, Türkçe, Kürtçe ve Fransızca konuşuyoruz.

Yeni kelimeler

<i>Afganistanlı</i>	<i>aus Afghanistan (stammend)</i>
<i>cep telefonu</i>	<i>das Handy</i>
<i>cep numarası</i>	<i>die Handynummer</i>
<i>entegrasyon kursu</i>	<i>der Integrationskurs</i>
<i>İranlı</i>	<i>aus dem Iran (stammend)</i>
<i>iş</i>	<i>die Arbeit</i>
<i>Makedonyalı</i>	<i>aus Mazedonien (stammend)</i>
<i>meslek</i>	<i>der Beruf</i>
<i>ne kursu</i>	<i>was für ein Kurs</i>
<i>nereli</i>	<i>woher stammend</i>
<i>Rusyalı</i>	<i>aus Russland (stammend)</i>
<i>Sri Lanka</i>	<i>aus Sri Lanka (stammend)</i>
<i>sene</i>	<i>das Jahr</i>
<i>... seneden beri</i>	<i>seit ... Jahren</i>
<i>Somalıyalı</i>	<i>aus Somalia (stammend)</i>
<i>sosyal çalışman</i>	<i>der Sozialarbeiter</i>
<i>Türkiyeli</i>	<i>aus der Türkei (stammend)</i>
<i>ülke</i>	<i>das Land</i>

Eşim ve Çocuklarım

Eşimin adı Otto.

Otto 52 yaşında.

Muhasebeci, Bochum'da çalışıyor.

Büyük kızımın adı Meryem, küçük kızımın adı Aylin, oğlumun adı Sedat.

Büyük kızım 22, oğlum 21, küçük kızım 13 yaşında.

Büyük kızım üniversite öğrencisi.

Kiel'de biyoloji okuyor.

Erkekarkadaşı var. Adı Farhad. Farhad İranlı.

O da Meryem gibi biyoloji okuyor.

Meryem ile Farhad beraber kalıyorlar.

Bochum'a maalesef çok nadir geliyorlar.

Oğlum ve küçük kızım bizimle kalıyor.

Küçük kızım henüz okula gidiyor.

Oğlum şu anda bir otelde staj yapıyor.

Daha sonra meslek eğitimi yapmak, aşçı olmak istiyor.

Onun da kızarkadaşı var. Adı Lena.

Lena çok sevimli bir kız. Sık sık bize geliyor.

Essen'de Almanca ve İngilizce okuyor.

Öğretmen olmak istiyor.

Üniversite'de Türkçe de öğreniyor.

Türkçesi fena değil. Eminim daha da iyi olacak.

Ben çocuklarımla hep Türkçe konuşuyorum.

Lena da bizimle Türkçe konuşmaya çalışıyor.

Bu beni çok şaşırtıyor.

Otto ile ben 25 seneden beri evliyiz, ama eşim hemen hemen hiç Türkçe bilmiyor.

Yeni kelimeler

<i>ama</i>	<i>aber</i>
<i>aşçı</i>	<i>der Koch</i>
<i>... beni şaşırtıyor</i>	<i>... erstaunt mich</i>
<i>beraber kalmak</i>	<i>hier: zusammen wohnen</i>
<i>bize gelmek</i>	<i>zu uns kommen</i>
<i>bizimle kalmak</i>	<i>mit uns zusammen wohnen</i>
<i>çocuklarımla</i>	<i>mit meinen Kindern</i>
<i>daha iyi</i>	<i>besser</i>
<i>... daha iyi olacak</i>	<i>... wird besser werden</i>
<i>eminim</i>	<i>ich bin sicher</i>
<i>emin olmak</i>	<i>sicher sein</i>
<i>fena</i>	<i>schlecht</i>
<i>hemen hemen hiç (+Neg.)</i>	<i>fast gar nicht</i>
<i>henüz</i>	<i>noch</i>
<i>hep</i>	<i>immer</i>
<i>ile; Meryem ile Farhad</i>	<i>und; Meryem und Farhad</i>
<i>... konuşmaya çalışmak</i>	<i>sich bemühen ... zu sprechen</i>
<i>maalesef</i>	<i>leider</i>
<i>meslek eğitimi yapmak</i>	<i>eine Berufsausbildung machen</i>
<i>muhasebeci</i>	<i>der Steuerberater</i>
<i>nadir</i>	<i>selten</i>
<i>otel</i>	<i>das Hotel</i>
<i>İ şaşırtmak</i>	<i>... in Erstaunen versetzen</i>
<i>sevimli</i>	<i>nett</i>
<i>sık sık</i>	<i>oft, häufig</i>
<i>staj yapmak</i>	<i>ein Praktikum machen</i>
<i>Türkçesi</i>	<i>ihr/sein Türkisch</i>
<i>ülke</i>	<i>das Land</i>
<i>üniversite öğrencisi</i>	<i>der Student/die Studentin</i>
 merken Sie sich:	
<i>... ile konuşmak</i>	<i>mit ... sprechen</i>
<i>... ile gitmek</i>	<i>mit ... fahren</i>
<i>... ile gelmek</i>	<i>mit ... kommen</i>
<i>... ile (beraber) kalmak</i>	<i>mit ... (zusammen) wohnen</i>
<i>... ile (beraber) oturmak</i>	<i>mit ... (zusammen) wohnen</i>

ile/mit

<i>ben</i>	<i>benim</i>	<i>benim ile</i>	<i>benimle</i>
<i>sen</i>	<i>senin</i>	<i>senin ile</i>	<i>seninle</i>
<i>o</i>	<i>onun</i>	<i>onun ile</i>	<i>onunla</i>
<i>biz</i>	<i>bizim</i>	<i>bizim ile</i>	<i>bizimle</i>
<i>siz</i>	<i>sizin</i>	<i>sizin ile</i>	<i>sizinle</i>
<i>onlar</i>	<i>onların</i>	<i>onlar ile (!)</i>	<i>onlarla (!)</i>
<i>çocuklar</i>	-	<i>çocuklar ile</i>	<i>çocuklarla</i>
-	<i>çocuklarım</i>	<i>çocuklarım ile</i>	<i>çocuklarımla</i>
<i>tren</i>	-	<i>tren ile</i>	<i>trenle</i>
<i>tramvay</i>	-	<i>tramvay ile</i>	<i>tramvayla</i>
<i>araba</i>	-	<i>araba ile</i>	<i>arabayla</i>
-	<i>arabam</i>	<i>arabam ile</i>	<i>arabamla</i>
<i>kim</i>	<i>kimin</i>	<i>kimin ile</i>	<i>kiminle</i>
<i>ne</i>	-	<i>ne ile</i>	<i>neyle</i>

ile steht **hinter** dem Wort, auf das es sich bezieht, **mit** steht **vor** dem Wort, auf das es sich bezieht (*tren ile / mit dem Zug*); *ile* ist eine Postposition, *mit* ist eine Präposition.

ile lehnt sich häufig als Endung an das vorhergehende Wort an (sog. enklitischer Gebrauch). In diesem Fall passt sich *ile* lautlich an das vorhergehende Wort an. Es ist **-IE** nach Konsonant, **-yIE** nach Vokal (*öğretmenle*, *bilgisayarla*, *öğrenciyle*, *arabayla*). Achtung: das -y- ist hier kein Gleitlaut. Es geht auf das -i- von *ile* zurück.

Als selbstständiges Wort wird *ile* betont, als Endung gebraucht bleibt *ile* unbetont.

Pronomen stehen vor *ile/-IE/-yIE* im Genitiv: *benim ile*, *benimle*; *senin ile*, *seninle*, ..., *neyle*. Substantive haben vor *ile/-IE/-yIE* keine Endung: *tren ile*, *trenle*, *araba ile*, *arabayla*. Entsprechendes gilt, wenn ein Pronomen eine Pluralendung enthält: *onlar ile*, *onlarla*.

ile/und

ile kann auch die Bedeutung von *und* haben.
Erkennen Sie, wann das der Fall ist?

Aufgabe:

Übersetzen Sie ins Türkische.

Sevgi und Nurgül wohnen in Bochum. Sie arbeiten in Dortmund. Sie fahren jeden Tag mit dem Zug zur Arbeit.

Meine Tochter Meryem und ihr Freund Farhad studieren in Kiel Biologie. Ab und zu (arada sırada) kommen sie nach Bochum. Manchmal kommen sie mit dem Auto, manchmal mit dem Zug.

Lena ist ein sehr nettes Mädchen. Sie kommt oft zu uns. Sie spricht mit meinem Mann Otto Deutsch. Mit mir und mit Sedat versucht sie Türkisch zu sprechen.

Aufgabe:

Wählen Sie eine Person aus (s. unten), machen Sie sich Notizen und erzählen Sie dann möglichst viel von der Person, die Sie ausgewählt haben.

anne – baba – kızkardeş – erkekkardeş – abi – abla – oğul – kız – nine – dede – anneanne – babaanne – eş

arkadaş – kızarkadaş – erkekarkadaş – iş arkadaşı

Hilfen 1:

<i>anne-m</i>	<i>anne-m-in ad-ı (der Name meiner Mutter)</i>
<i>baba-m</i>	<i>baba-m-ın ismi (der Name meines Vaters)</i>
<i>kızkardeşim</i>	<i>kızkardeşimin ...</i>
<i>erkekkardeşim</i>	<i>erkekkardeşimin ...</i>
<i>abim</i>	<i>abimin ...</i>
<i>ablam</i>	<i>ablamın...</i>
<i>oğlum</i>	<i>oğlumun ...</i>
<i>kızım</i>	<i>kızımın ...</i>
<i>ninem</i>	<i>ninemın ...</i>
<i>dedem</i>	<i>dedemin ...</i>
<i>anneannem</i>	<i>anneannemin ...</i>
<i>babaannem</i>	<i>babaannemin ...</i>
<i>eşim</i>	<i>eşimin ...</i>
<i>arkadaşım</i>	<i>arkadaşımın ...</i>
<i>kızarkadaşım</i>	<i>kızarkadaşımın...</i>
<i>erkekarkadaşım</i>	<i>erkekarkadaşımın ...</i>
<i>iş arkadaşım</i>	<i>iş arkadaşımın ...</i>

Hilfen 2:

annem-in ad-ı

annemin ismi

annemin soyadı

annemin yaşı

annemin adresi

annemin e-posta adresi

annemin doğum tarihi

annemin telefon numarası

Aufgabe:

Boşlukları doldurun.

Füllen Sie die Lücken aus.

In den beiden Texten kommt eine neue Zeitform (ein neues Tempus) vor. Können Sie anhand der Beispiele *doğ-du-m*, *okudum*, *yaptım* die Formen für die restlichen Verben selbstständig bilden?

Ben kimim?

13 Aralık 1797' _____ Düsseldorf' _____ Yahudi bir ailenin çocuğu olarak doğdum.

Babamın ad _____ Samson, annem _____ ad _____ Betty.

Göttingen' _____, Bonn' _____ ve Berlin' _____ hukuk okudum.

1825' _____ doktora yaptım.

Şair olarak ün kazan _____.

„Almanya. Bir Kış Masalı“ ünlü bir eserim.

1831' _____ Almanya' _____ Paris' _____ git _____.

Paris' _____ bir Fransızla evlen _____.

17 Şubat 1856'da öl _____.

Düsseldorf üniversitesine adımı verdiler.

Ben kimim?

16 Ekim 1927' _____ bugünkü Polonya' _____ Gdansk' _____ doğdum.

_____ yaşında _____. Evli _____. 6 çocuğum var.

Çocuklarımların adlar _____ Franz, Roul, Bruno, Laura, Helene ve Nele.

Ben tanınmış bir yazar _____. Bir çok roman yaz _____.

„Teneke Trampet“ ünlü bir eserim.

Eserin kahramanı cüce Oskar Mazerath.

1999' _____ Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazan _____.

Yeni kelimeler

<i>E adımı verdiler</i>	<i>sie haben ... nach mir genannt</i>
<i>aralık</i>	<i>der Dezember</i>
<i>birçok (+Sing.)</i>	<i>viele</i>
<i>birçok roman</i>	<i>viele Romane</i>
<i>bugünkü</i>	<i>heutig</i>
<i>cüce</i>	<i>der Zwerg</i>
<i>doktora yapmak</i>	<i>promovieren</i>
<i>edebiyat</i>	<i>die Literatur</i>
<i>ekim</i>	<i>der Oktober</i>
<i>... ile evlenmek</i>	<i>... heiraten</i>
<i>eser</i>	<i>das Werk</i>
<i>hukuk okumak</i>	<i>Jura studieren</i>
<i>kahraman</i>	<i>der Held; der Protagonist</i>
<i>kış</i>	<i>der Winter</i>
<i>masal</i>	<i>das Märchen</i>
<i>Nobel Edebiyat Ödülü 'nü (=Akk.) kazanmak</i>	<i>den Literaturnobelpreis bekommen</i>
<i>... olarak</i>	<i>als ...</i>
<i>ödül</i>	<i>der Preis</i>
<i>ödül kazanmak</i>	<i>einen Preis bekommen</i>
<i>ölmek</i>	<i>sterben</i>
<i>şair</i>	<i>der Dichter</i>
<i>şubat</i>	<i>der Februar</i>
<i>tanınmış</i>	<i>bekannt</i>
<i>teneke</i>	<i>das Blech, Blech ...</i>
<i>trampet</i>	<i>die Trommel</i>
<i>ün kazanmak</i>	<i>Ruhm erlangen, berühmt werden</i>
<i>ün</i>	<i>der Ruhm</i>
<i>ünlü</i>	<i>berühmt</i>
<i>Yahudi bir aile</i>	<i>eine jüdische Familie</i>
<i>yazar</i>	<i>der Schriftsteller</i>
<i>kişi</i>	<i>die Person</i>
<i>İ tanıtmak</i>	<i>... vorstellen</i>

Aufgabe:

Siz de ünlü bir kişiyi tanıtır.

Stellen Sie auch eine berühmte Person vor.

Das Dİ-Perfekt

Das Dİ-Perfekt wird gebildet, indem zunächst an den Verbstamm die Endung *-Dİ* angefügt wird. Dabei müssen zwei Lautregeln beachtet werden, die Konsonantenassimilation und die Vokalharmonie. Folgt keine weitere Endung, handelt es sich um die 3. Person Singular.

Das Dİ-Perfekt kann sowohl mit dem Perfekt als auch mit dem Präteritum ins Deutsche übersetzt werden (*aldı – er hat genommen/er nahm*).

Aufgabe:

Bilden Sie von den folgenden Verben die 3. Pers. Sing. im Dİ-Perfekt und übersetzen Sie ins Deutsche.

	Dİ-Perfekt	Übersetzung
<i>almak</i>	<i>al-dı</i>	<i>er hat genommen/er nahm</i>
<i>anlatmak</i>	<i>anlat-tı</i>	<i>er hat erzählt/er erzählte</i>
<i>bakmak</i>		
<i>çalışmak</i>		
<i>doğmak</i>		
<i>evlenmek</i>		
<i>gelmek</i>		
<i>gitmek</i>		
<i>gülmek</i>		
<i>içmek</i>		
<i>kalmak</i>		
<i>ün kazanmak</i>		
<i>konuşmak</i>		
<i>öğrenmek</i>		
<i>okumak</i>		
<i>ölmek</i>		
<i>satmak</i>		
<i>söylemek</i>		
<i>vermek</i>		
<i>yapmak</i>		
<i>yaşamak</i>		
<i>yazmak</i>		
<i>yemek</i>		
<i>ziyaret etmek</i>		

Das Dİ-Perfekt: Personalendungen

Die Personalendungen im Dİ-Perfekt unterscheiden sich von den Personalendungen im *-yor-Präsens*.

<i>ben</i>	<i>gel-di-m</i>	<i>-Dİ-m</i>
<i>sen</i>	<i>gel-di-n</i>	<i>-Dİ-n</i>
<i>o</i>	<i>gel-di</i>	<i>-Dİ-ø</i>
<i>biz</i>	<i>gel-di-k</i>	<i>-Dİ-k</i>
<i>siz</i>	<i>gel-di-niz</i>	<i>-Dİ-nİz</i>
<i>onlar</i>	<i>gel-di-ler</i>	<i>-Dİ-lEr</i>

<i>ben</i>	<i>gel-i-yor-um</i>	<i>-(İ)-yor-um</i>
<i>sen</i>	<i>gel-i-yor-sun</i>	<i>-(İ)-yor-sun</i>
<i>o</i>	<i>gel-i-yor</i>	<i>-(İ)-yor-ø</i>
<i>biz</i>	<i>gel-i-yor-uz</i>	<i>-(İ)-yor-uz</i>
<i>siz</i>	<i>gel-i-yor-sunuz</i>	<i>-(İ)-yor-sunuz</i>
<i>onlar</i>	<i>gel-i-yor-lar</i>	<i>-(İ)-yor-lar</i>

Aufgabe:

Bilden Sie jetzt für die Verben auf der vorhergehenden Seite auch die Formen für die 1. und 2. Person Singular und für die 1., 2. und 3. Person Plural.

Die Vergangenheit der Kopula (*sein*)

Sie wissen bereits, dass die Kopula im Türkischen im Präsens kein selbstständiges Wort ist, sondern als Endung an das vorhergehende Wort angefügt wird.

<i>ben</i>	<i>öğrenci-y-im</i>	<i>üzgün-üm</i>	<i>Paris 'te-y-im</i>
<i>sen</i>	<i>öğrenci-sin</i>	<i>üzgün-sün</i>	<i>Paris 'te-sin</i>
<i>o</i>	<i>öğrenci</i>	<i>üzgün</i>	<i>Paris 'te</i>
<i>biz</i>	<i>öğrenci-y-iz</i>	<i>üzgün-üz</i>	<i>Paris 'te-y-iz</i>
<i>siz</i>	<i>öğrenci-siniz</i>	<i>üzgün-sünüz</i>	<i>Paris 'te-siniz</i>
<i>onlar</i>	<i>öğrenci-ler</i>	<i>üzgün-ler</i>	<i>Paris 'te-ler</i>

Auch in der Vergangenheit wird die Kopula als Endung an das vorhergehende Wort angefügt. Die Endung für die Vergangenheit *-Dİ* nach Konsonant, *-yDİ* nach Vokal. Die Personalendungen sind identisch mit denen bei den Verben.

Achtung: Das *-y-* ist auch hier wie beim enklitischen Gebrauch von *ile* kein Gleitlaut. Es geht zurück auf den Stamm eines heute weitgehend ungebrauchlichen Verbs *i-mek*.

<i>ben</i>	<i>öğrenci-ydi-im</i>	<i>üzgün-dü-m</i>	<i>Paris 'te-ydi-m</i>
<i>sen</i>	<i>öğrenci-ydi-in</i>	<i>üzgün-dü-n</i>	<i>Paris 'te-ydi-n</i>
<i>o</i>	<i>öğrenci-ydi</i>	<i>üzgün-dü</i>	<i>Paris 'te-ydi</i>
<i>biz</i>	<i>öğrenci-ydi-k</i>	<i>üzgün-dü-k</i>	<i>Paris 'te-ydi-k</i>
<i>siz</i>	<i>öğrenci-ydi-niz</i>	<i>üzgün-dü-nüz</i>	<i>Paris 'te-ydi-niz</i>
<i>onlar</i>	<i>öğrenci-ydi-ler</i>	<i>üzgün-dü-ler</i>	<i>Paris 'te-ydi-ler</i>

Aufgabe:

Fügen Sie die Kopulaendungen für die Vergangenheit an.

	<i>küçük bir kız</i>	<i>hasta</i>	<i>... yaşında</i>
<i>ben</i>			
<i>sen</i>			
<i>o</i>			
<i>biz</i>			
<i>siz</i>			
<i>onlar</i>			

Aufgabe:

Unterstreichen Sie im ersten Abschnitt die Vergangenheitsformen der Verben und der Kopula; fügen Sie im zweiten Abschnitt die fehlenden Endungen ein.

Eskiden ...

Şimdi 72 yaşımdayım.

50 sene önce gençtim ve çok güzeldim.

Üniversite öğrencisiydim.

Şimdi kiloluyum, ama eskiden zayıf ve narin bir kızdım.

Saçlarım upuzundu ve sarışındı.

Cildim pürüzsüzdü, kırışıkızsıdı, ...

Yıllar nasıl geçti anlamadım.

Ben de eşim gibi 72 yaşımdayım.

50 sene önce çok yakışıklı bir genç ____

Zayıf____, atletik____.

Saçlarım simsiyah ve gür____.

Üniversitede bütün kızlar bana aşık____.

Ben büyük bir firmada yönetici____.

Eşimle o firmada tanıştık.

Evlen____.

Çocuklarımız oldu.

Yıllar nasıl geçti anlamadım.

Şimdi ikimiz de yaşlan____.

Saçlarımız beyazladı, kilo al____.

Ama Allaha şükür sağlığımız yerinde.

Yeni kelimeler

<i>Allaha şükür</i>	<i>Gott sei Dank</i>
<i>atletik</i>	<i>athletisch</i>
<i>beyaz</i>	<i>weiß</i>
<i>beyazlamak</i>	<i>weiß werden</i>
<i>çilt</i>	<i>die Haut+</i>
<i>çocukları olmak</i>	<i>Kinder bekommen</i>
<i>Çocuklarımız oldu.</i>	<i>Wir haben Kinder bekommen.</i>
<i>E aşık olmak</i>	<i>in ... verknallt sein</i>
<i>eskiden</i>	<i>früher</i>
<i>genç</i>	<i>der Jugendliche</i>
<i>genç</i>	<i>jung</i>
<i>gür</i>	<i>Haare: dicht</i>
<i>güzel</i>	<i>schön, hübsch</i>
<i>ikimiz</i>	<i>wir beide</i>
<i>kilo almak</i>	<i>zunehmen, dick werden</i>
<i>kilolu olmak</i>	<i>dick sein</i>
<i>kırıksız</i>	<i>ohne Falten</i>
<i>narin</i>	<i>schlank</i>
<i>pürüzsüz</i>	<i>glatt, ohne Makel</i>
<i>saç</i>	<i>das Haar</i>
<i>sağlığı yerinde</i>	<i>er ist gesund</i>
<i>sağlık</i>	<i>die Gesundheit</i>
<i>sarışın</i>	<i>blond</i>
<i>... sene önce</i>	<i>vor ... Jahren</i>
<i>simsiyah</i>	<i>pechschwarz</i>
<i>siyah</i>	<i>schwarz</i>
<i>... ile tanışmak</i>	<i>sich kennen lernen</i>
<i>uzun</i>	<i>lang</i>
<i>upuzun</i>	<i>sehr lang, ellenlang</i>
<i>yakışıklı</i>	<i>gutaussehend, hübsch</i>
<i>yaşlanmak</i>	<i>alt werden</i>
<i>yıl</i>	<i>das Jahr</i>
<i>Yıllar nasıl geçti anlamadım.</i>	<i>Ich weiß nicht, wie die Jahre vergangen sind.</i>
<i>yönetici</i>	<i>der Leiter</i>
<i>zayıf</i>	<i>dünn</i>

Aufgabe:

Dün ne zaman ne yaptınız?

kalkmak

kahvaltı yapmak

yatmak

seminere / üniversiteye / işe / sinemaya / bara / diskoya / ... gitmek

eve dönmek

kitap okumak

ders çalışmak

E mesaj / E-mail / ... yazmak

E mesaj yollamak / göndermek / yazmak

televizyon seyretmek

futbol / tenis / basketbol / hentbol / ... oynamak

piyano / gitar / keman / ... çalmak

yemek yemek

yatmak (ins Bett gehen); E dönmek (nach ... zurückkehren); ders çalışmak (lernen); mesaj (hier: die SMS), İ yollamak (... schicken); İ göndermek (... schicken); televizyon seyretmek (fernsehen); keman (die Geige), ... çalmak (Musikinstrument: spielen)

ne zaman?

sabah *am Morgen, morgens*

öğle(n) *am Mittag, mittags*

akşam *am Abend, abends*

öğleden önce *am Vormittag, vormittags*

öğleden sonra *am Nachmittag, nachmittags*

saat 5'te *(saat beşte)*

saat 5.10'da *(saat beş onda)*

saat 5.30'da *(saat beş otuzda)*

saat 5.36'da *(saat beş otuz altıda)*

saat 5.45'te *(saat beş kırk beşte)*

saat 5.50'de *(saat beş ellide)*

saat 6'da *(saat altıda)*

neyle?

arabayla

trenle

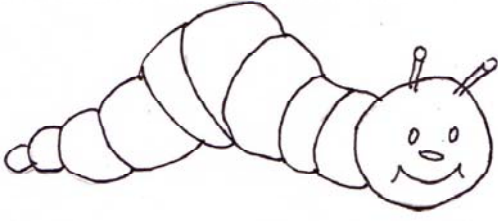
otobüsle

tramvayla

bisikletle

yayan/yaya (zu Fuß)

Aç Tırtıl

*Ay ışığının altında,
bir yaprağın üzerinde
minicik bir yumurta duruyordu.*

*Bir pazar günü
güneş sınımsıcak doğdu
ve – hop – yumurtadan küçücük
ve çok aç bir tırtıl çıktı.*

*Hemen yiyecek bir şeyler
aramaya başladı.*

*Pazartesi günü
bir baştan bir başa
bir elma yedi,
ama karnı hala açtı.*

*Salı günü
bir baştan bir başa
iki armut yedi,
ama karnı hala açtı.*

*Çarşamba günü
bir baştan bir başa
üç erik yedi,
ama karnı hala açtı.*

*Perşembe günü
bir baştan bir başa
dört çilek yedi,
ama karnı hala açtı.*

*Cuma günü
bir baştan bir başa
beş portakal yedi,
ama karnı hala açtı.*

*Cumartesi günü
bir çikolatalı pasta,
bir külah dondurma,
bir salatalık turşusu,
bir dilim peynir,
bir dilim salam,
bir lolipop,
bir dilim meyvalı kek,
bir sosıs,
bir üzümlü kek
ve bir dilim karpuz yedi.
O gece tırtılın karnı çok ağrıdı.*

*Erstesı gün yine pazardı.
Tırtıl bir baştan bir başa
yemyeşil, taptaze bir yaprak yedi.
Karnının ağrısı geçti*

*Artık hiç aç değildi,
artık küçük bir tırtıl da değildi.
Büyük ve şişman bir tırtıldı.*

*Kendisine koza denen bir ev yaptı.
Kozanın içinde iki haftadan fazla kaldı.
Sonra kozada bir delik açıp
dışarı çıktı
ve ...*

artık güzel bir kelebektir!

Yeni kelimeler

<i>aç</i>	<i>hungrig</i>
<i>ağrımak</i>	<i>weh tun, schmerzen</i>
<i>aramak</i>	<i>suchen</i>
<i>aramaya başlamak</i>	<i>anfangen zu suchen</i>
<i>armut</i>	<i>die Birne</i>
<i>artık</i>	<i>hier: schließlich</i>
<i>artık (+Neg.)</i>	<i>nicht mehr</i>
<i>ay ışığının altında</i>	<i>unter dem Mondlicht</i>
<i>ay</i>	<i>der Mond</i>
<i>bir baştan bir başa</i>	<i>von einem Ende zum anderen</i>
<i>bir pazar günü</i>	<i>an einem Sonntag</i>
<i>çikolatalı</i>	<i>mit Schokolade</i>
<i>çilek</i>	<i>die Erdbeere</i>
<i>delik</i>	<i>das Loch</i>
<i>delik açmak</i>	<i>ein Loch machen</i>
<i>dilim</i>	<i>die Scheibe (Käse, Wurst, ...)</i>
<i>dışarı çıkmak</i>	<i>nach draußen kommen, herauskommen</i>
<i>doğmak</i>	<i>Sonne: aufgehen</i>
<i>dondurma</i>	<i>das Eis, das Speiseeis</i>
<i>durmak</i>	<i>hier: liegen</i>
<i>elma</i>	<i>der Apfel</i>
<i>erik</i>	<i>die Pflaume</i>
<i>ertesi gün</i>	<i>der folgende Tag; am folgenden Tag</i>
<i>geçmek</i>	<i>vorbeigehen, vorübergehen</i>
<i>güneş</i>	<i>die Sonne</i>
<i>hala</i>	<i>hier: immer noch</i>
<i>hiç (+Neg.)</i>	<i>überhaupt nicht, gar nicht</i>
<i>iki haftadan fazla</i>	<i>mehr als zwei Wochen</i>
<i>ışık</i>	<i>das Licht</i>
<i>kalmak</i>	<i>bleiben</i>
<i>karın</i>	<i>der Bauch</i>
<i>karnı</i>	<i>ihr/sein Bauch</i>
<i>karnının ağrısı geçti</i>	<i>ihre/seine Bauchschmerzen gingen vorbei/hörten auf</i>
<i>karpuz</i>	<i>die Wassermelone</i>
<i>kelebek</i>	<i>der Schmetterling</i>
<i>Kendisine bir ev yaptı.</i>	<i>Sie machte ein Haus für sich.</i>
<i>koza</i>	<i>der Kokon</i>
<i>koza denen bir ev</i>	<i>ein Kokon genanntes Haus</i>
<i>kozanın içinde</i>	<i>in dem Kokon</i>
<i>külah</i>	<i>hier: das Hörnchen (für Eis)</i>
<i>lollipop</i>	<i>der Lutscher</i>
<i>meyva</i>	<i>das Obst</i>
<i>meyvalı kek</i>	<i>der Obstkuchen</i>
<i>minicik</i>	<i>winzig klein</i>
<i>pasta</i>	<i>der Kuchen, die Torte</i>
<i>peynir</i>	<i>der Käse</i>
<i>portakal</i>	<i>die Apfelsine, die Orange</i>

<i>salam</i>	<i>die Salami</i>
<i>salatalık</i>	<i>die Gurke</i>
<i>sıcak</i>	<i>warm, heiß</i>
<i>sımsıcak</i>	<i>schön warm, ganz warm</i>
<i>şişman</i>	<i>dick</i>
<i>sis</i>	<i>das Würstchen</i>
<i>taptaze</i>	<i>ganz frisch</i>
<i>taze</i>	<i>frisch</i>
<i>tırtıl</i>	<i>die Raupe</i>
<i>turşu</i>	<i>(sauer eingelegtes Gemüse)</i>
<i>üzüm</i>	<i>die Weintraube</i>
<i>kuru üzüm</i>	<i>die Rosine</i>
<i>üzümlü kek</i>	<i>der Kuchen mit Rosinen</i>
<i>yaprağın üzerinde</i>	<i>auf dem Blatt</i>
<i>yaprak</i>	<i>das Blatt</i>
<i>yemyeşil</i>	<i>knallgrün</i>
<i>yeşil</i>	<i>grün</i>
<i>yine</i>	<i>wieder</i>
<i>yiyecek bir şeyler</i>	<i>etwas zu essen</i>
<i>yumurta</i>	<i>das Ei</i>
<i>yumurtadan çıkmak</i>	<i>aus dem Ei schlüpfen/herauskommen</i>

Haftanın günleri

Bir yılda kaç gün var?

Bir ayda kaç gün var?

Bir haftada kaç gün var?

Günlerin isimlerini biliyor musunuz?

haftanın günleri: Almanca	haftanın günleri: Türkçe

Aufgabe:

Schreiben Sie aus dem Text *Aç Tırtıl* alle Verbformen heraus und notieren Sie zu jeder Form auch den Infinitiv (mehrfach vorkommende Formen nur einmal aufführen).

Welche Tempora kommen vor? Was beobachten Sie zum Tempusgebrauch?

Wie sind die folgenden Formen zu erklären: *aç-tı*, *pazar-dı*, *değil-di*, *tırtıl-dı*, *kelebek-ti*?

Form im Text	Infinitiv	Bedeutung: Deutsch

Intensivierung

Im dem Text *Aç Tırtıl* kommen die Adjektive *sımsıcak*, *yemyeşil*, *taptaze* vor. Diese Adjektive haben jeweils eine Vorsilbe (*sim-sıcak*, *yem-yeşil*, *tap-taze*), mit deren Hilfe zum Ausdruck gebracht wird, dass die im Grundwort genannte Eigenschaft in besonderem Maße zutrifft (Intensivierung / pekiştirme).

Aufgabe:

Überlegen Sie, wie die Intensivformen gebildet werden. Erkennen Sie eine Regelmäßigkeit? – Wie kann man die Intensivformen ins Deutsche übersetzen?

<i>sıcak</i>		<i>sim-sıcak</i>	
<i>yeşil</i>		<i>yem-yeşil</i>	
<i>taze</i>		<i>tap-taze</i>	
<i>yeni</i>		<i>yep-yeni</i>	
<i>başka</i>	<i>anders</i>	<i>bam-başka</i>	
<i>kırmızı</i>		<i>kıp-kırmızı</i>	
<i>beyaz</i>		<i>bem-beyaz</i>	
<i>sarı</i>		<i>sap-sarı</i>	
<i>mavi</i>	<i>blau</i>	<i>mas-mavi</i>	
<i>siyah</i>		<i>sim-siyah</i>	
<i>uzun</i>		<i>up-uzun</i>	
<i>yalnız</i>	<i>allein</i>	<i>yapa-yalnız</i>	
<i>temiz</i>	<i>sauber</i>	<i>ter-temiz</i>	
<i>boş</i>	<i>leer</i>	<i>bom-boş</i>	

-mE-y-E başlamak

Das Verb *başlamak* steht im Türkischen mit dem Dativ: *okul-a başlamak* / mit der Schule anfangen, *ders-e başlamak* / mit dem Unterricht anfangen etc.

Die Dativendung kann aber nicht nur an Nomen, sondern auch an Verben angefügt werden, und zwar an den auf *-mE-* verkürzten Infinitiv: *ara-ma-y-a başlamak* / anfangen zu suchen, *öğren-me-y-e başlamak* / anfangen zu lernen etc.

-mE-y-E çalışmak

Wie *başlamak* kann auch *çalışmak* mit dem verkürzten Infinitiv plus angefügter Dativendung anderer Verben stehen; *çalışmak* hat dann allerdings nicht die Bedeutung von *arbeiten*, sondern die Bedeutung von *sich Mühe geben/sich bemühen*, ... zu:

Lena bizimle hep Türkçe konuşma-y-a çalışıyor.
(Lena bemüht sich, mit uns immer Türkisch zu sprechen.)

Aufgabe:

Sagen Sie, wann Sie angefangen haben zu *studieren*, zu *arbeiten*, *Türkisch zu lernen*, zu *unterrichten*, ... Bilden Sie möglichst viele Sätze.

Aufgabe:

Sagen Sie, wer sich um was bemüht hat.

Lena / Türkçe konuşmak
ben / seni anlamak
öğrenci / doğru cevap vermek
Peter / Çince öğrenmek
Theo / doktora yapmak
öğrenciler / kursa zamanında gelmek
ben / derdimi anlatmak
komşumuz / kapıyı açmak
küçük kız / bilgisayarla yazmak
ben / meslek eğitim yeri bulmak
öğretmen / ders vermek
ben / arabamı tamir etmek
Nilay / her gün spor yapmak
tırtıl / delik açmak
öğrenciler / Türkçe kitap okumak

doğru (richtig); *zamanında* (pünktlich); *derdini anlatmak* (seine Probleme klarmachen); *İ tamir etmek* (... reparieren); *her gün* (jeden Tag)

İki Kültürlü Evlilik Hakkında bir Röportaj

- Nilay: İyi günler, Oya Hanım.
Ben Nilay Karakuş. 'Köln Radyosu'ndan geliyorum.
'Almanya'daki iki kültürlü evlilikler' hakkında bir radyo programı
hazırlıyoruz. Size birkaç soru sorabilir miyim?*
- Oya: Tabii, buyrun.*
- Nilay: Soyadınız Schneider, yani eşiniz Alman, değil mi?*
- Oya: Evet, Alman.*
- Nilay: Ne zamandan beri evlisiniz, Oya Hanım?*
- Oya: Yirmi üç seneden beri evliyiz.*
- Nilay: Eşinizle nasıl tanıştınız?*
- Oya: Eşimle bir lokantada tesadüfen tanıştık.
Eşim o zamanlar öğrenciydi ve tatilde bu lokantada çalışıyordu.
İlk görüşte birbirimize aşık olduk.
Almancam o zamanlar pek iyi değildi. Çok komik bir şey oldu. Ben,
„Ein Kaffee mit Salz.“ dedim. Eşim çok güldü ve kahvemi şekerli
getirdi.*
- Nilay: Ne zaman Almanya'ya geldiniz?*
- Oya: 1985'te. 4 ay sonra eşimle tanıştım, 1988'de evlendik.*
- Nilay: Oya Hanım, Alman vatandaşı mısınız?*
- Oya: Evet, yaklaşık 14 seneden beri Alman pasaportum var.*
- Nilay: Çalışıyor musunuz?*
- Oya: Ben sosyal çalışmanlık okudum. Şimdi AWO'da çalışıyorum. Ayrıca
entegrasyon kursu veriyorum.*
- Nilay: Ne büyük bir başarı. Şimdi iki dillisiniz.
Eşiniz de Türkçe biliyor mu?*
- Oya: Maalesef. Otto hemen hemen hiç Türkçe bilmiyor.*
- Nilay: Çocuğunuz var mı?*
- Oya: Evet, üç tane.*
- Nilay: Onlar da iki dilli mi?*
- Oya: Evet, ben çocuklarımla hep Türkçe konuştum.*
- Nilay: Oya Hanım, 28 yıl önce Almanya'ya geldiniz. Almanca öğrendiniz,
üniversiteyi bitirdiniz. Evlendiniz. Çocuklarınız oldu. Şimdi
hayatınızdan memnun musunuz?*
- Oya: Evet, memnunum ama, Türkiye'yi de özliyorum.*
- Nilay: Röportaj için çok teşekkür ederim, Oya Hanım.*
- Oya: Rica ederim.*

Yeni kelimeler

<i>Alman pasaportu</i>	<i>der deutsche Pass</i>
<i>Alman vatandaşı</i>	<i>der deutsche Staatsbürger</i>
<i>ay</i>	<i>der Monat</i>
<i>ayrıca</i>	<i>zusätzlich, darüber hinaus</i>
<i>başarı</i>	<i>der Erfolg</i>
<i>Birbirimize aşık olduk.</i>	<i>Wir haben uns ineinander verliebt.</i>
<i>birbirine aşık olmak</i>	<i>sich ineinander verlieben</i>
<i>İ bitirmek</i>	<i>... beenden</i>
<i>buy(u)run</i>	<i>bitte (im Sinne eines Angebots)</i>
<i>çalış-ı-yor-du</i>	<i>er hat gearbeitet (dieses Tempus wird verwendet, weil es sich um eine länger anhaltende Tätigkeit in der Vergangenheit handelt)</i>
<i>değil mi?</i>	<i>nicht wahr?</i>
<i>DEn memnun olmak</i>	<i>mit ... zufrieden sein</i>
<i>evlilik</i>	<i>die Ehe</i>
<i>İ getirmek</i>	<i>... bringen</i>
<i>... hakkında</i>	<i>über ... (ein Thema)</i>
<i>hayat</i>	<i>das Leben</i>
<i>İ hazırlamak</i>	<i>... machen, ... vorbereiten</i>
<i>... için</i>	<i>für ...</i>
<i>iki dilli olmak</i>	<i>zweisprachig sein</i>
<i>iki kültürlü evlilik</i>	<i>die bikulturelle Ehe</i>
<i>ile tanışmak</i>	<i>jdn kennen lernen, sich kennen lernen</i>
<i>ilk görüşte</i>	<i>auf den ersten Blick, sofort</i>
<i>Köln Radyosu</i>	<i>Radio Köln</i>
<i>komik bir şey</i>	<i>eine lustige Sache</i>
<i>olmak</i>	<i>passieren; sein; werden</i>
<i>İ özlemek</i>	<i>... vermissen, nach ... Sehnsucht haben</i>
<i>pasaport</i>	<i>der Pass</i>
<i>pek iyi</i>	<i>sehr gut</i>
<i>radio programı</i>	<i>das Radioprogramm</i>
<i>röportaj</i>	<i>das Interview, die Reportage</i>
<i>... sonra</i>	<i>nach ...</i>
<i>sorabilir miyim?</i>	<i>darf ich fragen?</i>
<i>E soru sormak</i>	<i>jdm eine Frage stellen</i>
<i>sosyal çalışmanlık okumak</i>	<i>Soziale Arbeit studieren, Sozialarbeit studieren</i>
<i>şeker</i>	<i>der Zucker</i>
<i>şekerli</i>	<i>mit Zucker</i>
<i>tesadüfen</i>	<i>zufällig</i>
<i>vatandaş</i>	<i>der Staatsbürger, der Bürger</i>
<i>yaklaşık</i>	<i>annähernd, etwa</i>
<i>yani</i>	<i>also</i>

Der Akkusativ

Der Akkusativ wird gebildet, indem an das vorhergehende Wort die Endung **-İ** angefügt wird. Würden sonst zwei Vokale aufeinander stoßen, muss ein **-y-** als Gleitlaut eingeschoben werden.

<i>eser-i</i>	<i>üniversite-y-i</i>
<i>kız-ı</i>	<i>aşçı-y-ı</i>
<i>ödül-ü</i>	<i>Ülkü 'y-ü</i>
<i>kurs-u</i>	<i> radyo-y-u</i>

Einige Verben, die mit dem Akkusativ stehen

<i>İ özlemek</i>	<i>Türkiye 'yi özlemek</i>
<i>İ getirmek</i>	<i>kahveyi getirmek</i>
<i>İ hazırlamak</i>	<i>kahvaltıyı (das Frühstück) hazırlamak</i>
<i>İ bitirmek</i>	<i>üniversiteyi bitirmek</i>
<i>İ kazanmak</i>	<i>ödülü kazanmak</i>
<i>İ tanıtmak</i>	<i>yeni öğrenciyi tanıtmak</i>

Der bestimmte und der unbestimmte Akkusativ

Häufig bleibt der Akkusativ im Türkischen auch endungslos. Diese Verwendung des Akkusativs kennen Sie bereits seit langem:

Emine Almanca biliyor.
Emine Almanca konuşuyor.
Emine Almanca öğreniyor.
Emine kurs veriyor.

Endungslos bleibt der Akkusativ dann, wenn er sich auf eine unbestimmte, nicht identifizierte Person oder Sache bezieht.

Garson kahve getirdi. (Der Kellner hat Kaffee gebracht.)
Garson kahveyi getirdi. (Der Kellner hat den Kaffee gebracht.)
Kızım kahvahlı hazırladı. (Meine Tochter hat Frühstück gemacht.)
Kızım kahvaltıyı hazırladı. (Meine Tochter hat das Frühstück gemacht.)
Bana para verdi. (Er hat mir Geld gegeben.)
Bana parayı verdi. (Er hat mir das Geld gegeben.)

Hat ein Nomen bereits eine Possessivendung, gilt es immer als bestimmt und die Akkusativendung muss angefügt sein.

Garson kahvemi getirdi. (Der Kellner hat meinen Kaffee gebracht.)
Kızım kahvaltımızı hazırladı. (Meine Tochter hat unser Frühstück gemacht.)
Bana paramı geri verdi. (Er hat mir mein Geld zurückgegeben.)

Aufgabe:

Tabelayı doldurun.
 Füllen Sie die Tabelle aus.

Nominativ	Akkusativ	Lokativ	Ablativ	Dativ
<i>üniversite</i>				
<i>roman</i>				
<i>radyo</i>				
<i>Türkiye</i>				
<i>Köln</i>				
<i>kurs</i>				
<i>masal</i>				
<i>ev</i>				
<i>iş</i>				

masal (das Märchen)

Kasusendungen bei zusammengesetzten Substantiven

Wird eine Kasusendung an ein zusammengesetztes Substantiv angefügt, muss zwischen Wortbildungsendung und Kasusendung ein **-n-** eingefügt werden.

<i>ders</i>	<i>spor ders-i</i>
<i>ders-i</i>	<i>spor ders-i-n-i</i>
<i>ders-te</i>	<i>spor ders-i-n-de</i>
<i>ders-ten</i>	<i>spor ders-i-n-den</i>
<i>ders-e</i>	<i>spor ders-i-n-e</i>

<i>firma</i>	<i>temizlik firma-sı</i>
<i>firma-y-ı</i>	<i>temizlik firma-sı-n-ı</i>
<i>firma-da</i>	<i>temizlik firma-sı-n-da</i>
<i>firma-dan</i>	<i>temizlik firma-sı-n-dan</i>
<i>firma-y-a</i>	<i>temizlik firma-sı-n-a</i>

Aufgabe:

Tabelayı doldurun.

Füllen Sie die Tabelle aus.

Nominativ	Akkusativ	Lokativ	Ablativ	Dativ
<i>Köln Üniversitesi</i>				
<i>aşk romanı</i>				
<i>cenaze firması</i>				
<i>entegrasyon kursu</i>				
<i>çocuk masalı</i>				
<i>bakım evi</i>				
<i>Nobel Ödülü</i>				
<i>meslek okulu</i>				
<i>Alman pasaportu</i>				
<i>şehir kütüphanesi</i>				

cenaze firması (das Beerdigungsinstitut); *cenaze* (die Leiche); *kütüphane* (die Bibliothek); *aşk* (die Liebe)

Aufgabe:

Aşağıdaki soruları cevaplayın.
Beantworten Sie die folgenden Fragen.

İki Kültürlü Evlilik hakkında bir Röportaj

*Nilay'ın soyadı ne?
Nerede çalışıyor?
Ne hakkında program hazırlıyor?
Kiminle röportaj yapıyor?
Oya evli mi?
Oya'nın eşi Türk mü?
Türkçe biliyor mu?
Oya'nın çocukları var mı?
Çocukları Türkçe biliyor mu?
Oya çalışıyor mu?
Nerede çalışıyor?
Oya Türk vatandaşı mı?
Ne zaman Almanya'ya geldi?
Eşiyle nerede tanıştı?
Hangi yılda evlendi?
Alman pasaportu var mı?
Oya ne iş yapıyor?
Ne kursu veriyor?
Oya iki dilli mi?
Oya çocuklarıyla hangi dilde konuşuyor?
Oya Almanya'da mutlu mu? (mutlu - glücklich)
Türkiye'yi özliyor mu?*

Ergänzungsfragen und Entscheidungsfragen

Ergänzungsfragen sind Fragen, die ein Fragepronomen enthalten (*ne, nerede, kim, ...*). Solche Fragen kennen Sie bereits seit langem.
Entscheidungsfragen sind Fragen, auf die man *ja* oder *nein* als Antwort erwartet.

Aufgabe:

Welche der Fragen oben sind Ergänzungsfragen, welche sind Entscheidungsfragen?
Unterstreichen Sie in den Ergänzungsfragen das Fragepronomen.
Haben Sie alle Entscheidungsfragen gefunden? Haben Sie herausgefunden, wie sie gebildet werden?

Die Entscheidungsfragen

Oya'nın eşi Türkçe biliyor mu?

Oya çalışıyor mu?

Oya Türkiye'yi özliyor mu?

Oya evli mi?

Oya'nın eşi Türk mü?

Oya Türk vatandaşı mı?

Oya'nın çocukları iki dilli mi?

Oya Almanya'da mutlu mu?

Aufgabe:

Stellen Sie die gleichen Fragen wie oben (a) an eine Person, die Sie duzen, (b) an eine Person, die Sie siezen. Was müssen Sie tun?

Achtung:

Oya'nın çocukları var mı?

Alman pasaportu var mı?

Die Sätze oben übersetzt man mit *haben* ins Deutsche.

Hat Oya Kinder?

Hat sie einen deutschen Pass?

Auf Türkisch sind die Sätze allerdings völlig anders konstruiert. Man sagt so etwas wie:

Sind Oyas Kinder vorhanden/existent?

Ist ihr deutscher Pass vorhanden/existent?

Deshalb heißt die Frage immer nur... *var mı?* An *mı* wird keine Endung angefügt, da die Frage sich immer an eine 3. Pers. richtet: *Ist er/sie/es vorhanden/existent?* Die Konstruktionsweise wird später genauer erklärt.

Aufgabe:

Stellen Sie zu jeder Person mindestens 4 Entscheidungsfragen und 4 Ergänzungsfragen.

Nilay

Adım Nilay. Funkhaus Europa, Köln Radyosu'nda çalışıyorum. Evliyim. Eşim İtalyan. Biz Köln'de oturuyoruz. Ben Türkiye'de doğdum, ama Almanya'da büyüdüm. Alman vatandaşıyım. Eşim hem Alman, hem de İtalyan. Yani iki pasaportu var. O da Funkhaus Europa'da çalışıyor. Ben eşimle genellikle Almanca konuşuyorum. Kaynanamla ise İtalyanca konuşuyorum. Çünkü o hemen hemen hiç Almanca bilmiyor.

büyüme (aufwachsen); hem ... hem de ... (sowohl ... als auch ...); genellikle (in der Regel); kaynana (die Schwiegermutter); ... ise (... dagegen/hingegen)

Otto

Ben Otto Schneider. Evliyim. Eşimin adı Oya. Ben muhasebeciyim. Eşim sosyal çalışan. AWO'da çalışıyor. Eşim Türkiye'de doğdu, ama Alman pasaportu var. 3 çocuğumuz var. Bütün çocuklarımız iki dilli. Yani Almanca ve Türkçe konuşuyorlar. Büyük kızım biraz da Farsça biliyor, çünkü erkekarkadaşı İranlı. Ben sadece Almanca ve çok az İngilizce biliyorum. Türkçe hemen hemen hiç bilmiyorum.

bütün çocuklarımız (alle unsere Kinder); sadece (nur), çok az (sehr wenig)

Sedat

Adım Sedat. Ben yarı Türk, yarı Almanım. Çünkü babam Alman, annem Türk. Babamın adı Otto, annemin adı Oya. Biz üç kardeşiz. Ablam Meryem Kiel'de üniversitede okuyor. Kızkardeşim Aylin liseye gidiyor. Ben şu anda bir otelde staj yapıyorum. Daha sonra meslek eğitimi yapmak, aşçı olmak istiyorum. Kızarkadaşım Lena üniversiteye gidiyor. Öğretmen olmak istiyor. Lena çok akıllı bir kız. Biz 9 aydan beri arkadaşız. Lena Türkçe kursuna gidiyor. Daha şimdiden çok iyi Türkçe konuşuyor.

yarı Türk, yarı Alman olmak (halb Türke, halb Deutscher sein), şu anda (zur Zeit, im Augenblick), daha sonra (danach, später), akıllı (klug), ... aydan beri (seit ... Monaten), daha şimdiden (schon jetzt)

Entscheidungsfragen

Entscheidungsfragen sind Fragen, auf die man *ja* oder *nein* als Antwort erwartet. Im Türkischen werden sie mit Hilfe der Fragepartikel *mİ* gebildet. *mİ* steht bei Verben im Präsens hinter der Präsensendung *-(İ)yor*, bei Adjektiven, Substantiven und Ortsangaben hinter dem Wort, auf das sie sich beziehen. *mİ* wird getrennt geschrieben.

*Lena Türkçe biliyor **mu**?*

*Lena çalışıyor **mu**?*

*Lena evli **mi**?*

*Lena Türk **mü**?*

*Lena Bochum'da **mi**?*

Richtet sich die Frage nicht an eine 3. Person im Singular, sondern an eine 2. Person im Singular (*du*) oder an mehrere Personen (*ihr*) oder eine Person, die gesiezt wird (*Sie*), müssen an *mİ* die entsprechenden Personalendungen angefügt werden.

*Türkçe biliyor **mu-sun**?*

*Çalışıyor **mu-sun**?*

*Evli **mi-sin**?*

*Türk **mü-sün**?*

*Bochum'da **mi-sin**?*

*Türkçe biliyor **mu-sunuz**?*

*Çalışıyor **mu-sunuz**?*

*Evli **mi-siniz**?*

*Türk **mü-sünüz**?*

*Bochum'da **mi-sınız**?*

Richtet sich eine Frage an eine 3. Person im Plural (*sie/Pl.*), wird an das Verb bzw. das Adjektiv / das Nomen / die Ortsangabe zunächst die Pluralendung angefügt, dann folgt *mİ*.

*Türkçe biliyorlar **mi**?*

*Çalışıyorlar **mi**?*

*Evliler **mi**?*

*Türkler **mi**?*

*Bochum'dalar **mi**?*

Eine Frage an sich selbst wird man in der Regel nicht stellen, aber unmöglich ist natürlich auch das nicht.

*Seni tanıyor **mu-y-um**?*

*Seni tanıyor **mu-y-uz**?*

Entscheidungsfragen: Die Formen im Überblick

Bei **Verben** steht *mİ* hinter der Tempusendung, in der 3. Pers. Pl. hinter der Pluralendung. Die Personalendungen werden an *mİ* angefügt.

tanımak

tanıyor mu-y-um?

tanıyor mu-sun?

tanıyor mu?

tanıyor mu-y-uz?

tanıyor mu-sunuz?

tanıyorlar mı?

Bei **Substantiven**, **Adjektiven** und **lokalen Ausdrücken** steht die Fragepartikel *mİ* hinter dem Wort, auf das sie sich bezieht. Die Kopulaendungen werden an *mİ* angefügt. In der 3. Pers. Pl. wird vor *mİ* zunächst die Pluralendung angefügt.

Türk olmak

Türk mü-y-üm?

Türk mü-sün?

Türk mü?

Türk mü-y-üz?

Türk mü-sünüz?

Türkler mi?

hasta olmak

hasta mı-y-ım?

hasta mı-sın?

hasta mı?

hasta mı-y-ız?

hasta mı-sınız?

hastalar mı?

Türkiye 'de olmak

Türkiye 'de mi-y-im?

Türkiye 'de mi-sin?

Türkiye 'de mi?

Türkiye 'de mi-y-iz?

Türkiye 'de mi-siniz?

Türkiye 'deler mi?

Die Fragepartikel *mİ* wird abgetrennt geschrieben. Auf der Silbe vor der Fragepartikel liegt eine deutliche Betonung.

Frage:

Wie werden Entscheidungsfragen im Deutschen gebildet? Vergleichen Sie mit dem Türkischen.

Aufgabe:

Stellen Sie möglichst viele Fragen an eine Person, die Sie (a) duzen, (b) siezen.

Stellen Sie möglichst viele Fragen an eine dritte Person.

Fallen Ihnen Fragen ein, die Sie sich selber stellen würden?

Erhan Kalkmak İstemiyor

- Anne: Erhaan!
Oğlum, hadi kalk! Kahvaltı yapıyoruz.
- Erhan: Hayır, kalkmıyorum.
- Anne: Neden? Hasta mısın?
- Erhan: Hayır, değilim.
- Anne: Peki, neden kalkmıyorsun?
- Erhan: Kalkmıyorum işte.
- Anne: Oğlum, nen var?
- Erhan: Kalkmak istemiyorum.
- Anne: Neden kalkmak istemiyorsun?
- Erhan: İşte. İstemiyorum.
- Anne: Bugün ana okuluna gitmek istemiyor musun?
- Erhan: Gitmek istiyorum.
- Anne: O zaman neden kalkmıyorsun?
- Bir şey mi oldu?
- Erhan: Haaaayır.
- Anne: Aaaa, tamam. Şimdi anladım.

Yeni kelimeler

kalkmak	aufstehen
ha(y)di	los
Kalk!	Steh auf!
peki	hier: gut
İşte.	etwa: Das ist eben so.
Nen var?	mündlicher Sprachgebrauch: Was hast du?
Neyin var?	eher schriftsprachlich: Was hast du?
ana okulu	der Kindergarten
bugün	heute
o zaman	hier: dann
Bir şey mi oldu?	Ist etwas passiert?
tamam	okay

Die Negation

Bei der Negation sind **drei Fälle** zu unterscheiden, die Negation der **Kopula**, die Negation von **var** und die Negation von **Vollverben**.

Die Negation der Kopula

Wie die Kopula (= *sein*) verneint wird, ist Ihnen bereits bekannt. Verneint wird mit dem Wort *değil*, die Personalendungen werden an *değil* angefügt.

<i>doktor değil-im</i>	<i>hasta değil-im</i>	<i>Türkiye’de değil-im</i>
<i>doktor değil-sin</i>	<i>hasta değil-sin</i>	<i>Türkiye’de değil-sin</i>
<i>doktor değil</i>	<i>hasta değil</i>	<i>Türkiye’de değil</i>
<i>doktor değil-iz</i>	<i>hasta değil-iz</i>	<i>Türkiye’de değil-iz</i>
<i>doktor değil-sınız</i>	<i>hasta değil-sınız</i>	<i>Türkiye’de değil-sınız</i>
<i>doktor değil-ler</i>	<i>hasta değil-ler</i>	<i>Türkiye’de değil-ler</i>

Die Negation von var

var wird mit *yok* verneint.

<i>Çocuklarım var.</i>	→ <i>Çocuklarım yok.</i>
<i>Ablası var.</i>	→ <i>Ablası yok.</i>
<i>Alman pasaportu var.</i>	→ <i>Alman pasaportu yok.</i>

Die Negation von Vollverben

Vollverben werden verneint, indem hinter dem Verbstamm eine Negationsendung eingeschoben wird. Diese Negationsendung ist *-mE-*. Der verneinte Infinitiv von Verben lautet: *git-**me**-mek*, *konuş-**ma**-mak*, *gel-**me**-mek*, *ol-**ma**-mak*, *iste-**me**-mek*, *kalk-**ma**-mak*,

Wird ein Verb im *yor*-Präsens verneint, wird eine Lautregel relevant, die Sie bereits kennen. Vor *-yor-* muss immer ein enger Vokal stehen. Der Vokal in der Negationsendung muss daher in einen engen Vokal umgewandelt werden:

<i>kalk-ma-mak</i>	<i>iste-me-me-k</i>	<i>konuş-ma-mak</i>
<i>kalk-mi-yor-um</i>	<i>iste-mi-yor-um</i>	<i>konuş-mu-yor-um</i>
<i>kalk-mi-yor-sun</i>	<i>iste-mi-yor-sun</i>	<i>konuş-mu-yor-sun</i>
<i>kalk-mi-yor</i>	<i>iste-mi-yor</i>	<i>konuş-mu-yor</i>
<i>kalk-mi-yor-uz</i>	<i>iste-mi-yor-uz</i>	<i>konuş-mu-yor-uz</i>
<i>kalk-mi-yor-sunuz</i>	<i>iste-mi-yor-sunuz</i>	<i>konuş-mu-yor-sunuz</i>
<i>kalk-mi-yor-lar</i>	<i>iste-mi-yor-lar</i>	<i>konuş-mu-yor-lar</i>

Vor der Negationsendung liegt eine deutlich hörbare Betonung.

Aufgabe:

A erzählt von sich. Alles, was auf A zutrifft, trifft auf B nicht zu. Was sagt B?
Überlegen Sie genau, welche Form der Verneinung B wählen muss.

A: <i>Türkçe biliyorum.</i>	B: <i><u>Ben</u> Türkçe bilmiyorum.</i>
A: <i>Bugün çalışıyorum.</i>	B:
A: <i>Evliyim.</i>	B:
A: <i>İranlıyım.</i>	B:
A: <i>Alman vatandaşıyım.</i>	B:
A: <i>Aşçı olmak istiyorum.</i>	B:
A: <i>Hukuk okuyorum.</i>	B:
A: <i>Eminim.</i>	B:
A: <i>Ünlüyüm.</i>	B:
A: <i>Alkol içiyorum.</i>	B:
A: <i>Yarın üniversitedeyim.</i>	B:
A: <i>Hayatımdan memnunum.</i>	B:
A: <i>Yarın seminere geliyorum.</i>	B:
A: <i>Oya'yı tanıyorum</i>	B:
A: <i>İki dilliyim.</i>	B:
A: <i>Mutluyum.</i>	B:
A: <i>Erken kalkıyorum.</i>	B:
A: <i>Şekerli kahve seviyorum. (mögen)</i>	B:
A: <i>İyiyim.</i>	B:
A: <i>Türkçe kursuna gidiyorum.</i>	B:
A: <i>Bekarım. (ledig)</i>	B:
A: <i>Üzgünüm.</i>	B:
A: <i>Çocuğum var.</i>	B: <i>Benim</i>
A: <i>İtalyan pasaportum var.</i>	B: <i>Benim</i>

Aufgabe:

Tabelayı doldurun.

Füllen Sie die Tabelle aus.

Deutsch	Infinitiv	3. Pers. Sing.	negierter Infinitiv	3. Pers. Sing. negiert
	<i>almak</i>	<i>al-ı-yor</i>	<i>al-ma-mak</i>	<i>al-mı-yor</i>
	<i>anlatmak</i>	<i>anlatıyor</i>	<i>anlatmamak</i>	<i>anlatmıyor</i>
	<i>bakmak</i>			
	<i>başlamak</i>			
	<i>büyümek</i>			
	<i>çalışmak</i>			
	<i>evlenmek</i>			
	<i>gelmek</i>			
	<i>getirmek</i>			
	<i>gitmek</i>			
	<i>gülmek</i>			
	<i>hazırlamak</i>			
	<i>içmek</i>			
	<i>istemek</i>			
	<i>kalkmak</i>			
	<i>kalmak</i>			
	<i>kilo almak</i>			
	<i>konuşmak</i>			

Deutsch	Infinitiv	3. Pers. Sing.	negierter Infinitiv	3. Pers. Sing. negiert
	<i>okumak</i>			
	<i>özlemek</i>			
	<i>satmak</i>			
	<i>sormak</i>			
	<i>söylemek</i>			
	<i>staj yapmak</i>			
	<i>tanımak</i>			
	<i>tanıtmak</i>			
	<i>tekrarlamak</i>			
	<i>vermek</i>			
	<i>yapmak</i>			
	<i>yaşamak</i>			
	<i>yazmak</i>			
	<i>yemek</i>			
	<i>ziyaret etmek</i>			

Her Şey Ters Gitti

*Dün sabah çalar saatim çalmadı, bunun için geç kalktım.
Kahvaltı yapmadım, çünkü zamanım yoktu.
Taksi çağırdım, gelmedi. İşe geç kaldım.
Şefim çok sinirliydi.
Hemen işe başladım. Çok iş vardı.
İş arkadaşımдан yardım istedim. Ama bana yardım etmedi.
Bütün işi ben yaptım, ama şefim yine de memnun değildi.
İşten sonra eve gitmedim, bir arkadaşıma gittim.
Zilini çaldım, kimse kapıyı açmadı.
Manava gittim. Brokoli almak istedim, yoktu.
Fırına gittim. Ekmek yoktu.
Bakkala gittim. Süt yoktu.
Çok sinirlendim, bir bara gittim.
Bütün gece içtim. Eve sarhoş döndüm.
Bu sabah çalar saati duymadım ve işe yine geç kaldım.
Kahvaltı yapmadım, ...*

Aufgabe:

Der Text enthält negierte Formen von Verben, der Kopula und von *var* in der Vergangenheit. Unterstreichen Sie diese Formen.

Können Sie ableiten, wie die Formen gebildet werden müssen?

Yeni kelimeler

<i>İ açmak</i>	... öffnen
<i>İ almak</i>	... kaufen
<i>bakkal</i>	der Krämer
<i>E başlamak</i>	mit ... anfangen
<i>İ çağırmak</i>	Taxi: rufen, bestellen
<i>bunun için</i>	deswegen
<i>bütün gece</i>	die ganze Nacht
<i>çalar saat</i>	der Wecker
<i>çalmak</i>	Uhr: klingeln
<i>İ duymak</i>	... hören
<i>ekmek</i>	das Brot
<i>fırın</i>	die Bäckerei
<i>geç</i>	spät, zu spät
<i>E geç kalmak</i>	zu ... zu spät kommen
<i>her şey</i>	alles
<i>kahvaltı</i>	das Frühstück
<i>kahvaltı yapmak</i>	frühstücken
<i>kapı</i>	die Tür
<i>kimse (+Neg.)</i>	niemand
<i>manav</i>	der Obst- und Gemüseladen
<i>saat (saat-ler, saat-i)</i>	die Uhr; die Stunde
<i>sarhoş</i>	betrunken
<i>şef</i>	der Chef
<i>sinirlenmek</i>	wütend werden; sich aufregen
<i>sinirli</i>	wütend
<i>süt</i>	die Milch
<i>ters gitmek</i>	schiefgehen
<i>yardım</i>	die Hilfe
<i>E yardım etmek</i>	jdm helfen
<i>DEn yardım istemek</i>	von ... Hilfe wollen, ... um Hilfe bitten
<i>yine</i>	wieder
<i>yine de</i>	trotzdem
<i>zaman</i>	die Zeit
<i>Zamanım yoktu.</i>	Ich hatte keine Zeit.
<i>zil</i>	die Klingel
<i>zil çalmak</i>	klingeln

Die Negation in der Vergangenheit

Wie bei der Negation im Präsens sind auch bei der Negation in der Vergangenheit **drei Fälle** zu unterscheiden, die Negation der **Kopula**, die Negation von **var** und die Negation von **Vollverben**.

Die Negation der Kopula in der Vergangenheit

Die Verneinung der Kopula durch *değil* ist Ihnen bereits bekannt. Im Falle der Verneinung der Vergangenheit muss zunächst die Endung für die Vergangenheit an *değil* angefügt werden, dann folgen die Personalendungen. Achtung: Die Personalendungen im Präsens und die Personalendungen in der Vergangenheit unterscheiden sich voneinander.

<i>doktor değil-di-m</i>	<i>hasta değil-di-im</i>	<i>Türkiye’de değil-di-m</i>
<i>doktor değil-di-n</i>	<i>hasta değil-di-n</i>	<i>Türkiye’de değil-di-n</i>
<i>doktor değil-di</i>	<i>hasta değil-di</i>	<i>Türkiye’de değil-di</i>
<i>doktor değil-di-k</i>	<i>hasta değil-di-k</i>	<i>Türkiye’de değil-di-k</i>
<i>doktor değil-di-niz</i>	<i>hasta değil-di-niz</i>	<i>Türkiye’de değil-di-niz</i>
<i>doktor değil-di-ler</i>	<i>hasta değil-di-ler</i>	<i>Türkiye’de değil-di-ler</i>

Achtung: In der 3. Pers. Pl. kann es auch *doktor **değil-ler-di***, *hasta **değil-ler-di*** *Türkiye’de **değil-ler-di*** heißen.

Die Negation von **var** in der Vergangenheit

Die Vergangenheitsform von **var** ist *var-dı*, die Vergangenheitsform von **yok** ist *yok-tu*.

<i>Param var-dı.</i>	→ <i>Param yok-tu.</i>
<i>Arabası var-dı.</i>	→ <i>Arabası yok-tu.</i>
<i>Pasaportu var-dı.</i>	→ <i>Pasaportu yok-tu.</i>

Die Negation von Vollverben in der Vergangenheit

Vollverben werden durch die Negationsendung **-mE-** verneint. **-mE-** wird zwischen Verbstamm und Tempusendung eingeschoben. Weitere Lautregeln müssen nicht beachtet werden. Vor **-mE-** liegt eine deutliche Betonung.

<i>kalk-ma-mak</i>	<i>iste-me-mek</i>	<i>konuş-ma-mak</i>
<i>kalk-ma-dı-m</i>	<i>iste-me-dı-m</i>	<i>konuş-ma-dı-m</i>
<i>kalk-ma-dı-n</i>	<i>iste-me-dı-n</i>	<i>konuş-ma-dı-n</i>
<i>kalk-ma-dı</i>	<i>iste-me-dı</i>	<i>konuş-ma-dı</i>
<i>kalk-ma-dı-k</i>	<i>iste-me-dı-k</i>	<i>konuş-ma-dı-k</i>
<i>kalk-ma-dı-nız</i>	<i>iste-me-dı-nız</i>	<i>konuş-ma-dı-nız</i>
<i>kalk-ma-dı-lar</i>	<i>iste-me-dı-ler</i>	<i>konuş-ma-dı-lar</i>

Aylin

Arkadaşım Aylin çok hasta.

Bugün hiç

(kalkmamak)

Duş

(almamak)

Dişlerini

(fırçalamamak)

.....

(giyinmemek)

Kahvaltı

(yapmamak)

Bir şey

(yememek)

Bir şey

(içmemek)

Üniversiteye

(gitmemek)

Kitap

(okumamak)

Ders

(çalışmamak)

Televizyon bile

(seyretmemek)

Alışverişe

(çıkılmamak)

Maillerine cevap

(yazmamak)

Arkadaşlarına mesaj

(göndermemek)

Arkadaşlarıyla.....

(buluşmamak)

Bütün gün yatakta yattı.

Aufgabe:

Erzählen Sie von Aylin.

Yeni kelimeler

bile (+Neg.)

nicht einmal

ile buluşmak

sich mit ... treffen

E cevap vermek

... beantworten, auf ... antworten

dişlerini fırçalamak

sich die Zähne putzen

diş

der Zahn

duş almak

duschen

giyinmek

sich anziehen

yatak

das Bett

yatakta yatmak

im Bett liegen

Aufgabe:

Arbeiten Sie mit einem Partner zusammen.

A fragt nach Aylins Aktivitäten, B antwortet.

A: *Aylin bugün kalktı mı?*

B: *Hayır, Aylin bugün hiç kalkmadı.*

A: *Aylin bugün duş yaptı mı?*

B: *Hayır, Aylin bugün duş yapmadı.*

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

A:

B:

Aufgabe:

Fragen Sie Ihren Nachbarn/Ihre Nachbarin, ob er/sie gestern ... gemacht hat.

A: <i>Dün üniversiteye gittin mi?</i>	B: <i>Evet, gittim.</i>
A: <i>Seminere katıldın mı?</i>	B: <i>Hayır, katılmadım.</i>
A: <i>Kütüphanede çalıştın mı?</i>	B:
A: <i>Yemekhanede yemek yedin mi?</i>	B:
A: <i>Arkadaşlarınla buluştun mu?</i>	B:
A: <i>Maillerini okudun mu?</i>	B:
A: <i>Mesajlarına cevap yazdın mı?</i>	B:
A: <i>Alışveriş yaptın mı?</i>	B:
A: <i>Brokoli aldın mı?</i>	B:
A: <i>Yemek pişirdin mi?</i>	B:

yemekhane (die Kantine); yemek pişirmek (kochen)

Aufgabe:

Stellen Sie mindestens 10 weitere Fragen an Ihren Partner/Ihre Partnerin.
Ist Ihnen klar, wie Sie die Fragen formulieren müssen?

A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:
A:	B:

Entscheidungsfragen in der Vergangenheit

Wie Entscheidungsfragen gebildet werden, wenn das Verb im Satz in der Gegenwart steht, wissen Sie bereits: Hinter der Tempusendung, aber vor der Personalendung steht die Fragepartikel *mİ*.

Steht das Verb nicht im Präsens, sondern in der Vergangenheit, ist die Reihenfolge anders. Zunächst wird die personenkennzeichnende Endung an die Tempusendung angefügt, dann folgt die Fragepartikel *mİ*.

doğru yapmak

doğru yapıyor mu-y-um?

doğru yapıyor mu-sun?

doğru yapıyor mu?

doğru yapıyor mu-y-uz?

doğru yapıyor mu-sunuz?

doğru yapıyor mu?

doğru yap-tı-m mı?

doğru yap-tı-n mı?

doğru yap-tı mı?

doğru yap-tı-k mı?

doğru yap-tı-nız mı?

doğru yap-tı-lar mı?

Bei **Substantiven**, **Adjektiven** und **lokalen Ausdrücken** ist die Reihenfolge folgendermaßen: Auf das Substantiv/das Adjektiv/den lokalen Ausdruck folgen *mİ-ydİ-m*, *mİ-ydİ-n* etc.

öğrenci olmak

öğrenci mi-ydi-m?

öğrenci mi-ydi-n?

öğrenci mi-ydi?

öğrenci mi-ydi-k?

öğrenci mi-ydi-niz?

öğrenci mi-ydi-ler?

hasta olmak

hasta mı-ydı-m?

hasta mı-ydı-n?

hasta mı-ydı?

hasta mı-ydı-k?

hasta mı-ydı-nız?

hasta mı-ydı-lar?

Türkiye 'de olmak

Türkiye 'de mi-ydi-m?

Türkiye 'de mi-ydi-n?

Türkiye 'de mi-ydi?

Türkiye 'de mi-ydi-k?

Türkiye 'de mi-ydi-niz?

Türkiye 'de mi-ydi-ler?

(Auch hier gilt natürlich wieder, dass man Fragen an sich selber eher nicht stellen würde.)

Aufgabe:

Stellen Sie möglichst viele Fragen an eine Person, die Sie (a) duzen, (b) siezen.

Stellen Sie möglichst viele Fragen an eine dritte Person.

Fallen Ihnen Fragen ein, die Sie sich selber stellen würden?

Yaz Tatilinden Sonra

Tina ve Nesrin yaz tatili hakkında konuşuyorlar.

Tina: Bu yıl nerede tatil yaptınız?

Nesrin: Antalya'da.

Tina: Türkiye'ye yine arabayla mı gittiniz?

Nesrin: Hayır, bu sefer uçakla gittik.

Tina: Tatil köyünde mi kaldınız?

Nesrin: Evet. Çok güzeldi, çok hoşumuza gitti.

Tina: Çok mu pahalıydı?

Nesrin: Evet, biraz pahalıydı, ama her şey vardı. Yüzme havuzu, sauna, iki lokanta, alışveriş merkezi, özel plaj, tenis sahası, ... Ya siz?

Tina: Biz yine Mallorca'ya gittik.

Nesrin: Aynı otelde mi kaldınız?

Tina: Evet, ama tatilden erken döndük.

Nesrin: Neden? Bir şey mi oldu?

Aufgabe:

Der Text enthält eine größere Zahl von Fragen. Wie sind diese Fragen gebildet. Fällt Ihnen etwas auf?

Yeni kelimeler

<i>alışveriş merkezi</i>	<i>das Einkaufszentrum</i>
<i>Bir şey mi oldu?</i>	<i>Ist etwas passiert?</i>
<i>bu sefer</i>	<i>dieses Mal</i>
<i>erken</i>	<i>früh, hier: früher als geplant</i>
<i>... hakkında</i>	<i>über (ein Thema)</i>
<i>Her şey vardı.</i>	<i>Es gab alles.</i>
<i>... hoşumuza gitti</i>	<i>... hat uns gefallen</i>
<i>köy</i>	<i>das Dorf</i>
<i>merkez</i>	<i>das Zentrum</i>
<i>özel</i>	<i>privat</i>
<i>özel plaj</i>	<i>der Privatstrand</i>
<i>pahalı</i>	<i>teuer</i>
<i>plaj</i>	<i>der Strand</i>

<i>sauna</i>	<i>die Sauna</i>
<i>tatil köyü</i>	<i>das Feriendorf, die Ferienanlage</i>
<i>tatil yapmak</i>	<i>Ferien machen, Urlaub machen</i>
<i>tenis sahası</i>	<i>der Tennisplatz</i>
<i>yaz</i>	<i>der Sommer</i>
<i>yüzme havuzu</i>	<i>das Schwimmbecken</i>

Satzteilentscheidungsfragen

Sie wissen bereits, dass Entscheidungsfragen mit der Fragepartikel *mî* gebildet werden. Die Fragepartikel steht im (İ)yor-Präsens vor, im Dİ-Perfekt hinter der personenkennzeichnenden Endung:

*Rakı içiyor **musun**?*

*Rakı içtin **mî**?*

*Türkçe konuşuyor **musunuz**?*

*Türkçe konuştunuz **mu**?*

Die Fragepartikel kann aber auch noch eine andere Stellung haben. Bezieht sich die Frage nicht auf den gesamten Satzinhalt wie oben, sondern der Fragende hat bereits eine Hypothese im Kopf und möchte, dass diese bestätigt oder abgelehnt wird, steht die Fragepartikel hinter dem Satzteil, über den entschieden werden soll. Wir nennen diese Fragen Satzteilentscheidungsfragen.

***Rakı mı** içiyorsun?*

***Rakı mı** içtin?*

***Türkçe mi** konuşuyorsunuz?*

***Türkçe mi** konuştunuz?*

Aufgabe:

Haben Sie alle Satzteilentscheidungsfragen in dem Text *Yaz Tatilinden Sonra* gefunden? Ist Ihnen klar, warum keine Entscheidungsfragen, sondern Satzteilentscheidungsfragen gebildet worden sind?

Die Antworten

Wenn man auf eine **Entscheidungsfrage** antwortet, wiederholt man im Türkischen in der Regel – je nachdem, wie die Entscheidung ausfällt – das Verb des Satzes in seiner positiven bzw. negativen Form:

*Rakı içiyor **musun**?* *Evet, içiyorum. / Hayır, içmiyorum.*

*Rakı içtin **mi**?* *Evet, içtim. / Hayır, içmedim.*

*Türkçe konuşuyor **musunuz**?* *Evet, konuşuyorum. / Hayır, konuşmuyorum.*

*Türkçe konuştu**nuz mu**?* *Evet, konuştum. / Hayır, konuşmadım.*

Antwortet man auf eine Satzteilentscheidungsfrage, bestätigt oder verneint man nicht das Verb, sondern den Satzteil, auf den die Frage sich bezieht. Entsprechend müssen auch die Antworten anders formuliert werden:

***Rakı mı** içiyorsun?* *Evet, rakı. / Hayır, rakı değil, şarap.*

***Rakı mı** içtin?* *Evet, rakı. / Hayır, rakı değil, şarap.*

***Türkçe mi** konuşuyorsunuz?* *Evet, Türkçe. / Hayır, Türkçe değil, Kürtçe.*

***Türkçe mi** konuştu**nuz**?* *Evet, Türkçe. / Hayır, Türkçe değil, Kürtçe.*

Aufgabe:

Beantworten Sie die folgenden Fragen:

*Tina tatilde Antalya'ya gitti **mi**?*

*Tina **mı** tatilde Antalya'ya gitti?*

*Tina tatilde **mi** Antalya'ya gitti?*

*Tina tatilde Antalya'ya **mı** gitti?*

*Tina arabayla **mı** tatile gitti?*

*Nesrin Mallorca'da **mı** tatil yaptı?*

*Nesrin tatil köyünde **mi** tatil yaptı?*

*Nesrin uçakla **mı** tatile gitti?*

Aufgabe:

Welche Satzteilentscheidungsfragen lassen sich bilden?

Aynur dün Düsseldorf'tan İstanbul'a gitti.

Eşref salı günü göz doktoruna gitti.

Gönül bu sene kızkardeşiyle Türkiye'ye gitti.

Welche Ergänzungsfragen lassen sich zu den Sätzen oben bilden? Wie ist der Zusammenhang zwischen Satzteilentscheidungsfragen und Ergänzungsfragen?

Aileniz Çok Karışık

Kennen Sie die folgenden Wörter? Wenn nicht, erfragen Sie ihre Bedeutung oder schlagen Sie sie im Wörterbuch nach, bevor Sie den Text unten lesen.

*kuzen – hala – teyze – abla – koca – dayı – oğul – kız
kardeş – aile*

- Ali: Merhaba Özcan!*
- Özcan: Merhaba Ali. Nasılsın?*
- Ali: Teşekkürler, iyiyim. Ya sen nasılsın?*
- Özcan: Sağ ol, ben de iyiyim.*
- Ali: Bugün ne yapıyorsun, Özcan?*
- Özcan: Kuzenim Serkan ile futbola gitmek istiyorum.*
- Ali: Halanın oğlu Serkan ile mi?*
- Özcan: Hayır, teyzemin oğlu ile. Biliyorsun, onun adı da Serkan.*
- Ali: O gençlik takımında futbol oynuyor, değil mi?*
- Özcan: Hayır, Serkan değil, ablamın kocası futbol oynuyor. Onun adı Serhan.*
- Ali: Hatice'nin kocası mı?*
- Özcan: Hayır, Hatice'nin kocasının adı Sercan. Serhan, Emine ablamın kocası.*
- Ali: Galiba onların kızı, benim kardeşim Hüseyin ile aynı sınıfta.*
- Özcan: Hayır, onların kızı daha küçük. Okula gitmiyor.
Abim Mustafa'nın kızı Selin, senin kardeşin ile aynı sınıfta.*
- Ali: Abin Mustafa, Gelsenkirchen'de ablamın evinde oturuyor, değil mi?*
- Özcan: Hayır, dayımın oğlu ablanın evinde oturuyor. Onun adı da Mustafa.*
- Ali: Ya Özcan, aileniz çok karışık.*
- Özcan: Evet, öyle.*

Aufgabe:

Unterstreichen Sie im Text alle Konstruktionen, mit denen Besitz- und Zugehörigkeitsverhältnisse ausgedrückt werden. Erkennen Sie, wie die Konstruktionen aufgebaut sind?

Yeni kelimeler

<i>hala</i>	<i>die Tante (väterlicherseits)</i>
<i>kuzen</i>	<i>der Cousin</i>
<i>teyze</i>	<i>die Tante (mütterlicherseits)</i>
<i>gençlik takımı</i>	<i>die Jugendmannschaft</i>
<i>takım</i>	<i>die Mannschaft</i>
<i>dayı</i>	<i>der Onkel (mütterlicherseits)</i>
<i>kardeş</i>	<i>der (jüngere) Bruder/die (jüngere) Schwester</i>
<i>sınıf</i>	<i>die Klasse</i>
<i>galiba</i>	<i>ich glaube; es ist wohl so, dass ...</i>
<i>aynı sınıf</i>	<i>die gleiche Klasse</i>
<i>Ya Özcan!</i>	<i>etwa: Also Özcan! Mann Özcan!</i>
<i>karışık</i>	<i>verworren, unübersichtlich</i>
<i>Öyle.</i>	<i>So ist das.</i>

Die Genitiv-Possessiv-Konstruktion (1)

Besitz und Zugehörigkeitsverhältnisse werden im Türkischen folgendermaßen ausgedrückt:

Besitzer (im Genitiv)	Besitz (Possessivendung)
(-İn/-nİn)	(-İ/-sİ)
(-İn/-nİn)	(-lEr-İ)

Die **Genitivendung** ist **-İn** nach Konsonant, **-nİn** nach Vokal.

Die **Possessivendung der 3. Pers. Sing.** ist **-İ** nach Konsonant, **-sİ** nach Vokal.

Die **Possessivendung der 3. Pers. Pl.** ist **-lEr-İ**.

Das **Personalpronomen der 3. Pers. Sing. im Genitiv** ist **onun**. Wenn es nicht aus irgendeinem Grund betont ist, wird es weggelassen. Man muss dann Possessivendung am „Besitz“ und dem Kontext entnehmen, wer der „Besitzer“ ist.

Yusuf'un kız-ı

onun kız-ı

kız-ı

Yusuf'un kız-lar-ı

onun kız-lar-ı

kız-lar-ı

kız-ın kardeş-i

onun kardeş-i

kardeş-i

kızın kardeş-ler-i

onun kardeş-ler-i

kardeş-ler-i

doktorun arabası

onun arabası

arabası

doktorun araba-lar-ı

onun araba-lar-ı

araba-lar-ı

Aufgabe:

Bilden Sie die Genitiv-Possessiv-Konstruktionen.

Nermin / koca → Nermin'in kocası

Ali / çocuklar; öğretmen / soru; annem / anne; ablam / koca; Sevgi / erkekarkadaş; abim / karı; Peter / kız; oğlum / okul; kız / notlar; Ülkü / şef; hafta / günler; firma / yönetici; Burcu / arkadaşlar; Meryem / seminer; üniversite / kütüphane; Berin / ev; kız / ad; Aynur / komşu; Serkan / takım; arkadaşım / mesaj; kız / dişler, sene / aylar; yazar / yeni roman; Lena / üniversite; roman / kahraman; öğretmen / kitaplar; Peter / öğrenciler; bu okul / öğrenciler; Nilay / iş; Uğur / pasaport; Yeşim / ev; AWO / kurslar; ...

Aufgabe:

Übersetzen Sie ins Türkische. Beachten Sie, dass die Reihenfolge im Türkischen immer Besitzer-Besitz ist. Ist das im Deutschen auch so?

<i>die Sprachen der Türkei</i>	
<i>Aynurs Geschwister</i>	
<i>Peters Kinder</i>	
<i>Sultans Tochter</i>	
<i>Hüseyins Töchter</i>	
<i>der Name des Lehrers</i>	
<i>die Städte der Türkei</i>	
<i>die Fragen des Arztes</i>	
<i>Oyas Familie</i>	
<i>das Seminar des Professors</i>	
<i>Fatmas (Ehe-)Mann</i>	
<i>die Wörter der Sprache</i>	
<i>der Pass des Schülers</i>	
<i>Remzis Wohnung</i>	
<i>der Name des Mädchens</i>	
<i>Aytens (jüngere) Geschwister</i>	
<i>die ältere Schwester des Schülers</i>	
<i>Cumhurs älterer Bruder</i>	
<i>Feriduns Freundin</i>	
<i>die Tür des Hauses</i>	
<i>die Mutter von Sevgi</i>	
<i>Şükrans neue Freundin</i>	
<i>die Romane von Günter Grass</i>	
<i>die Monate des Jahres</i>	
<i>Çiğdems Tante</i>	
<i>die Schüler des Gymnasiums</i>	
<i>der Onkel des Mädchens</i>	
<i>Heines Werk</i>	
<i>die Adresse von Hülya</i>	

Die Genitiv-Possessiv-Konstruktion (2)

In der 3. Person kann der Besitzer sowohl durch ein Nomen als auch durch ein Pronomen ausgedrückt werden. Das Pronomen wird weggelassen, wenn es unbetont ist.

Oya'nın ailesi → *onun ailesi* → *ailesi*

In der 1. und 2. Person kommen für den „Besitzer“ sowohl im Singular als auch im Plural nur die Pronomen in Frage.

Die Possessivendungen müssen in allen Fällen angepasst werden. Ist der „Besitzer“ eine 1. Pers. Sing., muss an den „Besitz“ die Possessivendung der 1. Pers. Sing. angefügt werden etc.

Beachten Sie, dass die Possessivendungen nach Vokal und nach Konsonant eine etwas unterschiedliche Form haben.

<i>benim aile-m</i>	<i>benim ders-im</i>
<i>senin aile-n</i>	<i>senin ders-in</i>
<i>onun aile-si</i>	<i>onun ders-i</i>
<i>bizim aile-miz</i>	<i>bizim ders-imiz</i>
<i>sizin aile-niz</i>	<i>sizin ders-iniz</i>
<i>onların aile-si</i>	<i>onların ders-i</i>

Auch hier stehen die Pronomen nur, wenn sie besonders betont sind. Sind sie weggelassen, muss man von der Possessivendung auf den Besitzer schließen.

<i>aile-m</i>	<i>ders-im</i>
<i>aile-n</i>	<i>ders-in</i>
<i>aile-si</i>	<i>ders-i</i>
<i>aile-miz</i>	<i>ders-imiz</i>
<i>aile-niz</i>	<i>ders-iniz</i>
<i>aile-ler-i</i>	<i>ders-ler-i</i>

Achtung: In der 3. Pers. Pl. erkennt man an der Pluralform des Nomens oder des Pronomens (*onların*), dass mehrere Besitzer gemeint sind. Fällt *onların* als unbetontes Pronomen weg, muss die Information „mehrere Besitzer“ am Besitz gekennzeichnet werden.

kız-lar-ın aile-si → *onların aile-si* aber: → *aile-ler-i*
öğrenci-ler-in ders-i → *onların ders-i* aber: → *ders-ler-i*

Aufgabe:

Fügen Sie die Possessivendungen an.

Pers.pron. im Gen.	<i>kız</i>	<i>baba</i>
<i>benim</i>		
<i>senin</i>		
<i>onun</i>		
<i>bizim</i>		
<i>sizin</i>		
<i>onların</i>		

Pers. pron. im Gen.	<i>ödü</i>	<i>teyze</i>
<i>benim</i>		
<i>senin</i>		
<i>onun</i>		
<i>bizim</i>		
<i>sizin</i>		
<i>onların</i>		

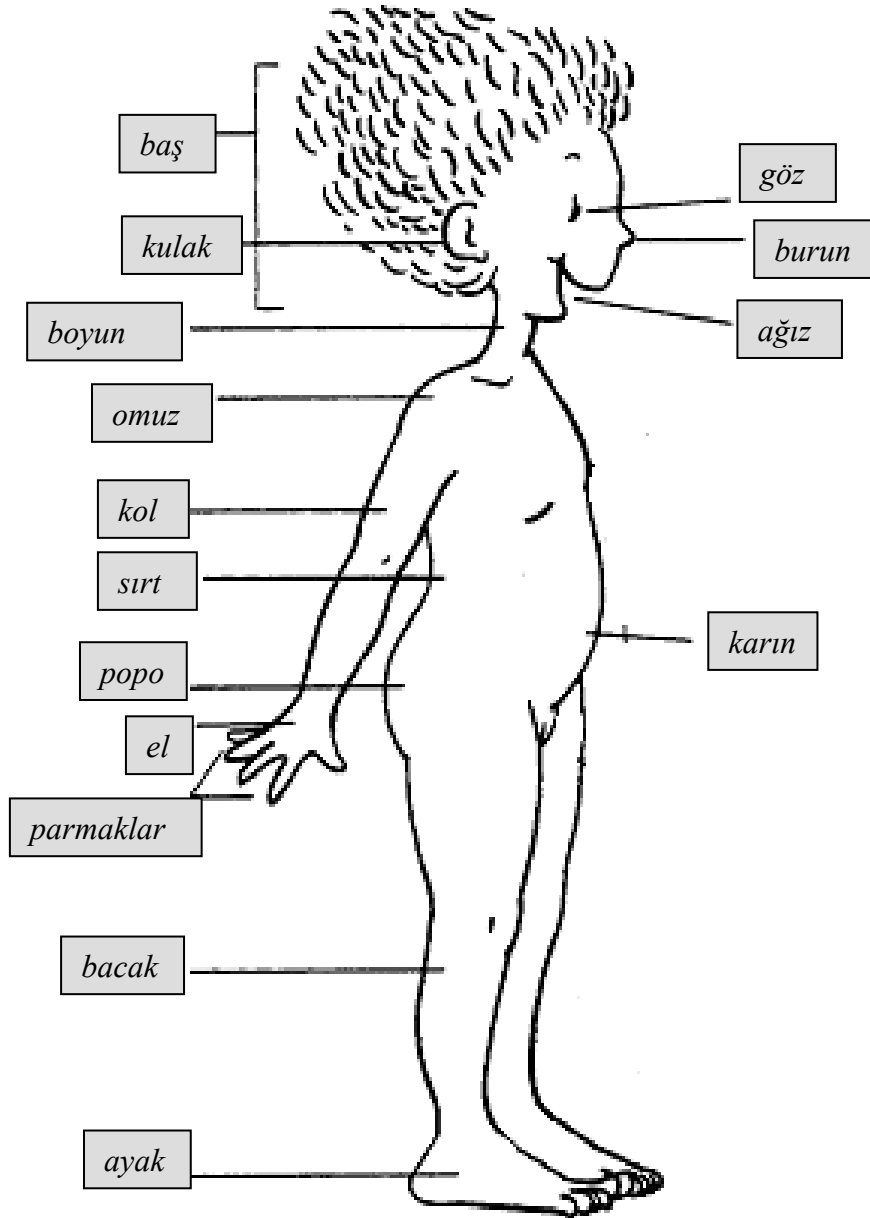
Pers. pron. im Gen.	<i>komşu</i>	<i>eş</i>
<i>benim</i>		
<i>senin</i>		
<i>onun</i>		
<i>bizim</i>		
<i>sizin</i>		
<i>onların</i>		

Zavallı Emine

Bu Emine. Emine çok hasta, her tarafı ağrıyor:

Emine'nin başı ağrıyor, karnı ağrıyor.

Emine'nin başka neresi ağrıyor?

kulak (ğ)
parmak (ğ)
bacak (ğ)
ayak (ğ)

boyun, boyn-
burun, burn-
ağız, ağz-
karın, karn-

Emine'nin Her Tarafı Ağrıyor

Emine'nin her tarafı ağrıyor. Başı ağrıyor, kulağı ağrıyor, burnu akıyor, gözleri yaşıyor. Emine bazen terliyor, bazen çok üşüyor. Sık sık öksürüyor. Yataktan hiç kalkmak istemiyor. Hiç bir şey yemek istemiyor, ama çok susuyor. Annesi Emine'ye soruyor:

Emine'nin annesi: Nen var, kızım? Neden kalkmak istemiyorsun?

Emine: Başım çok ağrıyor. Kulağım da ağrıyor.

*Emine'nin annesi: Eyvah, alnın ateş gibi yanıyor.
Pijamaların da sıırılsıklam ıslak.*

Emine: Çok susadım, anne.

Emine'nin annesi: Ne içmek istiyorsun? Çay mı?

Emine: Su istiyorum.

Emine'nin annesi: Tamam. Önce ateşini ölçmek istiyorum.

...

Aman Allahım! Ateşin çok yüksek.

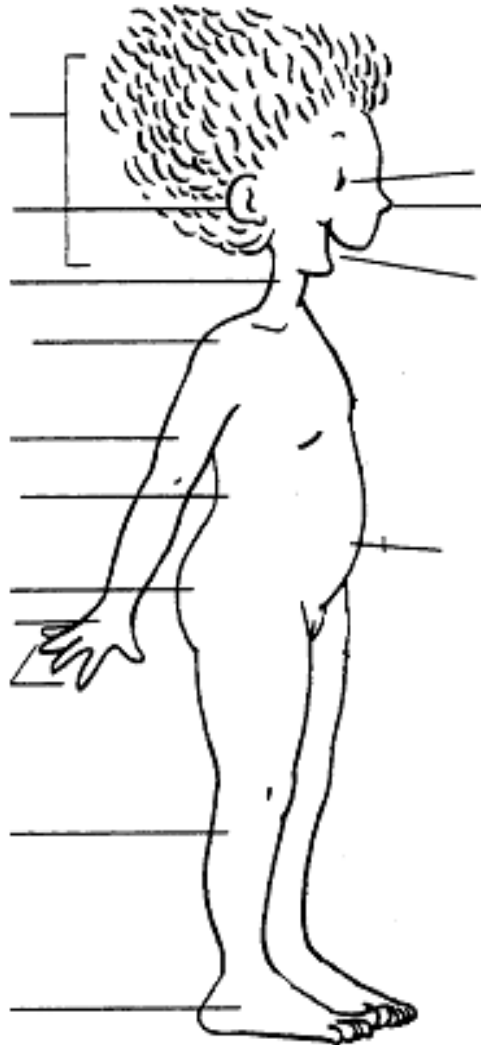
Emine: Anne, çok susadım ya.

Emine'nin annesi: Tamam tamam, getiriyorum.

Emine'nin annesi Emine'ye su ve ateş düşürücü ilaç veriyor ve hemen doktoru arıyor. Öğleden sonra saat 2'de doktora gidiyorlar.

Aufgabe:

Wie heißen die
Körperteile?

Yeni kelimeler

<i>ağrımak</i>	<i>weh tun, schmerzen</i>
<i>akmak</i>	<i>Nase: laufen</i>
<i>Aman Allahım!</i>	<i>Oh mein Gott!</i>
<i>İ aramak</i>	<i>hier: ... anrufen</i>
<i>(n)İn ateşini ölçmek</i>	<i>bei ... Fieber messen</i>
<i>ateş düşürücü ilaç</i>	<i>das fiebersenkende Medikament</i>
<i>ateş gibi yanmak</i>	<i>Stirn: heiß sein, glühen</i>
<i>ateş</i>	<i>hier: das Fieber</i>
<i>bazen</i>	<i>manchmal</i>
<i>Başka neresi ağrıyor?</i>	<i>Was tut ihr sonst noch weh?</i>
<i>çay</i>	<i>der Tee</i>
<i>(n)İn her tarafı ağrıyor</i>	<i>jdm tut alles weh</i>
<i>Eyvah!</i>	<i>Oh weh!</i>
<i>İ getirmek</i>	<i>... bringen</i>
<i>ıslak</i>	<i>nass, feucht</i>
<i>ilaç</i>	<i>das Medikament</i>
<i>İ ölçmek</i>	<i>... messen</i>
<i>öksürmek</i>	<i>husten</i>
<i>önce</i>	<i>erst, zuerst</i>
<i>pijama(lar)</i>	<i>der Pyjama</i>
<i>sırılsıklam ıslak</i>	<i>pitschenass</i>
<i>E sormak</i>	<i>... fragen</i>
<i>su</i>	<i>das Wasser</i>
<i>susamak</i>	<i>Durst haben/bekommen</i>
<i>taraf</i>	<i>die Seite</i>
<i>terlemek</i>	<i>schwitzen</i>
<i>üşümek</i>	<i>frieren</i>
<i>yanmak</i>	<i>brennen</i>
<i>yaşarmak</i>	<i>Augen: tränen</i>
<i>yüksek</i>	<i>hoch</i>
<i>zavallı</i>	<i>arm, bedauernswert</i>

Aufgabe:

Emine doktora ne diyor? – Was sagt Emine zum Arzt?

Emine doktorda:

doktor: Nen var, kızım?

Emine: Her tarafım ağrıyor.

.....

.....

.....

.....

.....

Lautregeln

Sie kennen bereits die folgenden Lautregeln:

- **Vokalharmonie / zweiförmige Endungen**
- **Vokalharmonie / vierförmige Endungen**
- **Konsonantenassimilation**

Darüber hinaus gibt es noch weitere Lautregeln, die Ihnen im Ansatz aber bereits bekannt sind.

Vokalausfall

Manche Nomen enthalten in ihrer Grundform in der letzten Silbe einen engen Vokal, der wegfällt, wenn eine Endung angefügt wird, die mit einem Vokal beginnt: *boyun* → *boyn-u*, *burun* → *burn-u*, *ağız* → *ağz-ı*, *karın* → *karn-ı*, *isim* → *ism-i*, *oğul* → *oğl-u*, *şehir* → *şehr-i*,...

Ob ein Nomen von dieser Regel betroffen ist, kann man ihm nicht ansehen, man muss es wissen. Wörterbücher enthalten daher die entsprechende Information. Wir notieren solche Nomen ab jetzt folgendermaßen: *boyun* (*boyn-*), *burun* (*burn-*); *ağız* (*ağz-*); *karın* (*karn-*); *isim* (*ism-*); *oğul* (*oğl-*); *şehir* (*şehr-*); ...

Vokalausfall / Nomen mit folgender Possessivendung

	<i>isim</i>
1. Pers. Sing.	<i>ism-im</i>
2. Pers. Sing.	<i>ism-in</i>
3. Pers. Sing.	<i>ism-i</i>
1. Pers. Pl.	<i>ism-imiz</i>
2. Pers. Pl.	<i>ism-iniz</i>
3. Pers. Pl.	<i>isim-ler-i</i>

Vokalausfall / Nomen mit folgender Kasusendung

Nominativ	<i>şehir</i>
Akkusativ	<i>şehr-i</i>
Lokativ	<i>şehir-de</i>
Ablativ	<i>şehir-den</i>
Dativ	<i>şehr-e</i>
Genitiv	<i>şehr-in</i> ...

Aufgabe:

Fügen Sie an die Wörter die geforderten Endungen an.

	<i>oğul</i>	<i>şehir</i>
1. Pers. Sing.		
2. Pers. Sing.		
3. Pers. Sing.		
1. Pers. Pl.		
2. Pers. Pl.		
3. Pers. Pl.		

	<i>fikir</i>	<i>vakit</i>
1. Pers. Sing.		
2. Pers. Sing.		
3. Pers. Sing.		
1. Pers. Pl.		
2. Pers. Pl.		
3. Pers. Pl.		

fikir (*fikr-*); *vakit* (*vakt-*)

fikir (die Idee, der Gedanke); *vakit* (die Zeit)

	<i>resim</i>	<i>nehir</i>
Nominativ		
Akkusativ		
Lokativ		
Ablativ		
Dativ		
Genitiv		

resim (*resm-*); *nehir* (*nehr-*)

resim (das Bild); *nehir* (der Fluss)

Auslautverhärtung / Konsonantenerweichung

In Nomen, die in ihren Grundformen auf einen der stimmlosen Konsonanten **-k**, **-p**, **-ç** oder **-t** auslauten, wird dieser Konsonant teilweise in einen stimmhaften Konsonanten umgewandelt:

-k → **-ğ-** (**-g-**)
-p → **-b-**
-ç → **-c-**
-t → **-d-**

Die Umwandlung von **-k** → **-ğ-** findet bei den allermeisten Nomen statt. Einige wenige Nomen haben **-g-** statt **-ğ-**; in einigen Wörtern bleibt **-k-** erhalten:

-k / -ğ- / -g-

<i>çocuk</i>	→ <i>çocuğ-um</i>
<i>meslek</i>	→ <i>mesleğ-im</i>
<i>yatak</i>	→ <i>yatağ-im</i>
<i>köpek</i>	→ <i>köpeğ-im</i>
<i>renk</i>	→ <i>reng-i</i>
<i>aşk</i>	→ <i>aşk-ı</i>
<i>park</i>	→ <i>park-ı</i>

Auch die Umwandlung von **-p** → **-b-** findet bei den allermeisten Wörtern statt. In einigen Wörtern bleibt **-p-** erhalten:

p / b

<i>kitap</i>	→ <i>kitab-im</i>
<i>cevap</i>	→ <i>cevab-im</i>
<i>cep</i>	→ <i>ceb-im</i>
<i>çöp</i>	→ <i>çöp-ü</i> (der Müll, der Abfall)
<i>top</i>	→ <i>top-u</i> (der Ball)

Das Gleiche gilt bei Wörtern, die auf **-ç** ausgehen. Auch hier findet die Umwandlung von stimmlosem **-ç** in stimmhaftes **-c-** in den allermeisten Wörtern statt. Es gibt aber auch Wörter, in denen **-ç** erhalten bleibt:

ç / -c-

-	<i>genç</i>	→ <i>genc-i</i>
	<i>ağaç</i>	→ <i>ağac-ı</i>
	<i>saç</i>	→ <i>saç-ı</i>
	<i>sandviç</i>	→ <i>sandviç-i</i>

Im Fall von Nomen, die auf **-t** auslauten, stellt sich die Situation etwas anders dar, **-t** bleibt häufig erhalten, wird manchmal aber auch in **-d-** umgewandelt.

t / -d-

<i>pasaport</i>	→ <i>pasaport-um</i>
<i>hayat</i>	→ <i>hayat-ım</i>
<i>edebiyat</i>	→ <i>edebiyat-ımız</i>
<i>cilt</i>	→ <i>cild-im</i>
<i>artmut</i>	→ <i>armud-u</i>

Da in all diesen Fällen nicht eindeutig vorhersehbar ist, ob ein stimmloser Konsonant auf einen stimmhaften Konsonanten zurückgeht, vermerken wir das ab jetzt bei der Notierung neuer Vokabeln folgendermaßen: *çocuk* (ğ), *renk* (g), *aşk* (k); *kitap* (b), *cevap* (p); *genç* (c), *saç* (ç); *cilt* (d), *hayat* (t), ... In der Gesamtvokabelliste ist auch für bereits früher eingeführte Vokabeln vermerkt, ob auslautendes **-k**, **-p**, **-ç** oder **-t** vor Vokal stimmhaft sind oder nicht. Auch Wörterbücher enthalten die entsprechende Information.

Je nach Sichtweise wird diese Erscheinung als Auslautverhärtung oder als Konsonantenerweichung beschrieben.

Aufgabe:

Übersetzen Sie ins Türkische. Schlagen Sie im Wörterbuch oder in der Gesamtvokabelliste nach, ob die auslautenden stimmlosen Konsonanten der Wörter auf stimmhafte Konsonanten zurückgehen oder nicht. Achtung: In einigen Fällen müssen Sie auch die Konsonantenassimilationsregel beachten.

(mein Fahrrad)	
(in unserem Buch)	
(in unseren Büchern)	
(im Bett)	
(in meinem Bett)	
(beim Essen)	
(das Abendessen)	
(unser Essen)	
(seine Antwort)	
(mein Handy)	
(dein Pass)	
(ihre Kinder)	
(ihr Kind)	
(meine Uhr)	

<i>(in der Literatur)</i>	
<i>(in Ihrer Literatur)</i>	
<i>(mein Haar)</i>	
<i>(meine Haare)</i>	
<i>(sein Beruf)</i>	
<i>(beim Anwalt)</i>	
<i>(unser Anwalt)</i>	
<i>(die Schmetterlinge)</i>	
<i>(die Farbe des Schmetterlings)</i>	
<i>(die Blätter des Baumes)</i>	
<i>(die Jugendliebe)</i>	
<i>(unsere Gesundheit)</i>	
<i>(das Medikament)</i>	
<i>(Emines Medikament)</i>	
<i>(meine Medikamente)</i>	
<i>(mein Leben)</i>	
<i>(im Leben)</i>	
<i>(in unserem Leben)</i>	

Küçük Kurbağa

*Küçük kurbağa, küçük kurbağa,
ellerin nerede?*

*Ellerim yok, ellerim yok,
yüzerim derede.*

*Ku vak vak vak,
ku vak vak vak,
Ku vak vak vak ku.*

*Küçük kurbağa, küçük kurbağa,
gözlerin nerede?*

*Gözlerim yok, gözlerim yok,
yüzerim derede.*

*Ku vak vak vak,
ku vak vak vak,
Ku vak vak vak ku.*

*Küçük kurbağa, küçük kurbağa,
kulağın nerede?*

*Kulağım yok, kulağım yok,
yüzerim derede.*

*Ku vak vak vak,
ku vak vak vak,
Ku vak vak vak ku.*

*Küçük kurbağa, küçük kurbağa,
kuyruğun nerede?*

*Kuyruğum yok, kuyruğum yok,
kaldı şu derede.*

*Ku vak vak vak,
ku vak vak vak,
Ku vak vak vak ku.*

Yeni kelimeler

<i>kurbağa</i>	<i>der Frosch</i>
<i>yüzmek</i>	<i>schwimmen</i>
<i>yüzerim</i>	<i>ich schwimme</i>
<i>dere</i>	<i>der Bach</i>
<i>kuyruk (ğ)</i>	<i>der Schwanz</i>
<i>kalmak</i>	<i>hier: bleiben</i>
<i>şu dere</i>	<i>dieser Bach</i>

Aufgabe:

Berichten Sie von sich. Sagen Sie, was Sie haben, was Sie nicht haben.
Fragen Sie auch Ihren Partner/Ihre Partnerin.

*bisiklet – araba – cep – bilgisayar
piyano – ev – para – gitar – televizyon
radyo – kedi – köpek – kuş – tavşan
balıklar – kaplumbağa – ...*

*kardeşler – abla – abi – teyze
amca – hala – dayı – kızkardeş
erkek kardeş – erkek arkadaş
kız arkadaş – Türkiye’de arkadaşlar
Fransa’da akrabalar – çocuk(lar)
kız – oğul – eş – ...*

Bisikletiniz var mı?

*soru – problem – zaman/vakit – ödev – iş – sınav – seminer – ders – dert – (bir)
öneri – yarın/bu akşam/bugün/ ... bir plan – bir fikir – (bir) tavsiye – ...*

Arabanız var mı?

Yeni kelimeler

<i>akraba</i>	<i>der Verwandte</i>
<i>balık (ğ)</i>	<i>der Fisch</i>
<i>cep (b)</i>	<i>die Tasche (in Kleidungsstücken)</i>
<i>cep (b)</i>	<i>hier: das Handy (kurz für: cep telefonu)</i>
<i>dert (d)</i>	<i>der Kummer</i>
<i>fikir (fikir-)</i>	<i>die Idee</i>
<i>iş</i>	<i>die Arbeit; etwas zu tun</i>
<i>kaplumbağa</i>	<i>die Schildkröte</i>
<i>kedî</i>	<i>die Katze</i>
<i>köpek (ğ)</i>	<i>der Hund</i>
<i>kuş</i>	<i>der Vogel</i>
<i>önerî</i>	<i>der Vorschlag</i>
<i>para</i>	<i>das Geld</i>
<i>plan</i>	<i>der Plan</i>
<i>plan</i>	<i>hier: etwas vorhaben</i>
<i>Bu akşam bir planın var mı?</i>	<i>Hast du heute Abend etwas vor?</i>
<i>sınav</i>	<i>die Prüfung</i>
<i>tavşan</i>	<i>der Hase; das Kaninchen</i>
<i>tavsiye</i>	<i>der Ratschlag</i>
<i>vakit (vakt-)</i>	<i>die Zeit</i>
<i>yarın</i>	<i>morgen</i>
<i>zaman</i>	<i>die Zeit</i>

Çocuklar Anlatıyor

Ahmet

Bizim iki hayvanımız var. Benim hamsterim var. Hamsterimin adı Paula. Ablamın bir kedisi var. Adı Minnoş. Minnoş çok şımarık. Her yeri tırmalıyor. Küçük kardeşim Hasan da bir köpek istiyor, ama annem istemiyor. „İki tane hayvan şimdilik yeter.“ diyor.

Minnoş

Şenay

Benim iki muhabbet kuşum var. Adları Maviş ve Mozart. Maviş'in mavi parlak tüyleri var. Mozart'ın da çok güzel sesi var. Durmadan ötüyor. Maviş dişi, Mozart erkek. Hep yan yana duruyorlar. Gagalarıyla tüylerini temizliyorlar. Abim Nuh'un akvaryumu var. Akvaryumunda renk renk balıkları var.

Nils

Bizim ev hayvanımız yok, ama dedemin ve ninemin çok hayvanı var. Onlar büyük bir çiftlikte yaşıyor. Ninemle dedemin domuzları, inekleri, tavukları, ördekleri, üç kedisi, bir eşiği ve iki atı var. Dedemin bir de büyük bir köpeği var. Adı Rex. Rex'in uzun siyah ve beyaz tüyleri var. Çok akıllı bir köpek. Ben Rex'i çok seviyorum. Biz sık sık dedemi ve ninemi ziyaret ediyoruz. O zaman ben Rex'le oynuyorum.

Rex

dedemin eşiği

Yeni kelimeler

<i>akıllı</i>	<i>klug, schlau</i>
<i>akvaryum</i>	<i>das Aquarium</i>
<i>at (t)</i>	<i>das Pferd</i>
<i>bir de</i>	<i>auch; außerdem</i>
<i>çiftlik (ğ)</i>	<i>der Bauernhof</i>
<i>dişi</i>	<i>weiblich; das Weibchen</i>
<i>domuz</i>	<i>das Schwein</i>
<i>durmadan</i>	<i>ununterbrochen</i>
<i>erkek</i>	<i>männlich; das Männchen</i>
<i>eşek (ğ)</i>	<i>der Esel</i>
<i>gaga</i>	<i>der Schnabel</i>
<i>hamster</i>	<i>der Hamster</i>
<i>hayvan</i>	<i>das Tier</i>
<i>hep</i>	<i>immer, ständig</i>
<i>ile oynamak</i>	<i>mit ... spielen</i>
<i>inek (g)</i>	<i>die Kuh</i>
<i>muhabbet kuşu</i>	<i>der Wellensittich</i>
<i>ördek (ğ)</i>	<i>die Ente</i>
<i>ötmek</i>	<i>Vogel: singen, zwitschern</i>
<i>parlak</i>	<i>glänzend</i>
<i>renk (g)</i>	<i>die Farbe</i>
<i>renk renk</i>	<i>bunt</i>
<i>ses</i>	<i>die Stimme</i>
<i>İ sevmek</i>	<i>... lieben, ... mögen</i>
<i>şımarık</i>	<i>frech</i>
<i>Şimdilik yeter.</i>	<i>Das reicht erst einmal.</i>
<i>tane</i>	<i>das Stück</i>
<i>tavuk (ğ)</i>	<i>das Huhn</i>
<i>İ temizlemek</i>	<i>... putzen, ... reinigen</i>
<i>İ tirmalamak</i>	<i>an ... kratzen</i>
<i>tüy</i>	<i>die Feder; Tiere: das Haar</i>
<i>tüyler</i>	<i>das Gefieder; das Fell</i>
<i>yan yana durmak</i>	<i>nebeneinander sitzen</i>

Aufgabe:

Neleri var, neleri yok?

<i>Paul</i>	<i>bilgisayar (+)</i> <i>televizyon (+)</i> <i>iki cep telefonu (+)</i> <i>müzik seti (+)</i> <i> radyo (-)</i> <i>dizüstü bilgisayar (+)</i>
<i>Abdullah</i>	<i>iki oğul (+)</i> <i>dört kızkardeş (+)</i> <i>erkekkardeş (-)</i> <i>Türkiye’de akrabalar (+)</i> <i>üç teyze (+)</i> <i>iki amca (+)</i> <i>bir hala (+)</i> <i>dayı (-)</i>
<i>arkadaşım</i>	<i>kuş örümceği (+)</i> <i>iki yılan (+)</i> <i>dört çöl faresi (+)</i> <i>kedi (-)</i> <i>köpek (-)</i> <i>kaplumbağa (-)</i>
<i>Ali</i>	<i>yazlık ev (-)</i> <i>iki araba (-)</i> <i>yelkenli (-)</i> <i>yat (-)</i> <i>sauna (-)</i> <i>yüzme havuzu (+)</i> <i>tenis sahası (+)</i>
<i>ben</i>	

müzik seti (die Musikanlage); diz (das Knie); dizüstü bilgisayar (der/das Laptop); örümcek (die Spinne); çöl (die Wüste), fare (die Maus); yazlık ev (das Sommerhaus); yat (die Yacht); yelken (das Segel); yelkenli (das Segelboot)

Possessivendungen an zusammengesetzten Nomen

An Nomen können Possessivendungen angefügt werden. Das ist natürlich auch dann der Fall, wenn mit Hilfe der Wortbildungsendung *-İ/-sİ* ein zusammengesetztes Nomen gebildet worden ist. Hier ist allerdings zu beachten, dass die Wortbildungsendung wegfällt, wenn eine Possessivendung angefügt wird.

numara

benim numara-m
senin numara-n
onun numara-sı
bizim numara-mız
sizin numara-nız
onların numara-sı

telefon numara-sı

benim telefon numara - sı -m
senin telefon numara - sı -n
onun telefon numara - sı -sı
bizim telefon numara - sı -mız
sizin telefon numara - sı -nız
onların telefon numara - sı -sı

kurs

benim kurs-um
senin kurs-un
onun kurs-u
bizim kurs-umuz
sizin kurs-unuz
onların kurs-u

Türkçe kurs-u

benim Türkçe kurs - ı -um
senin Türkçe kurs - ı -un
onun Türkçe kurs - ı -u
bizim Türkçe kurs - ı -umuz
sizin Türkçe kurs - ı -unuz
onların Türkçe kurs - ı -u

Formen wie *telefon numara-sı* oder *Türkçe kurs-u* sind daher mehrdeutig, *telefon numara-sı* bedeutet sowohl *die Telefonnummer* als auch *seine/ihre Telefonnummer*; *Türkçe kurs-u* bedeutet sowohl *der Türkischkurs* als auch *sein/ihr Türkischkurs*.

Bei der Wortbildungsendung handelt es sich eigentlich um die Possessivendung der 3. Person. Man sagt so etwas wie *Telefon-Nummer-seine*, *Jugend-Mannschaft-ihre*, *Abend-Zeitung-seine*; *Universität-Bibliothek-ihre*).

Dass zwei gleiche Endungen bzw. Endungen gleichen Typs nicht aneinander gefügt werden dürfen, wissen Sie es bereits.

Die Genitiv-Possessiv-Konstruktion (3)

Mit Hilfe der Genitiv-Possessiv-Konstruktion werden Besitz- und Zugehörigkeitsverhältnisse ausgedrückt. Sowohl „Besitz“ als auch „Besitzer“ können im Singular als auch im Plural stehen. Ist der „Besitzer“ in Form eines Nomens oder Pronomens explizit genannt, ergeben sich keine Probleme. In der 1. und 2. Pers. gibt es auch keine Probleme, wenn ein Pronomen als unbetontes Pronomen weggefallen ist. In der 3. Person ist das anders.

Besitz im Singular

<i>benim</i>	<i>araba-m</i>	→ <i>araba-m</i>
<i>senin</i>	<i>araba-n</i>	→ <i>araba-n</i>
<i>doktorun/onun</i>	<i>araba-sı</i>	→ <i>araba-sı</i>
<i>bizim</i>	<i>araba-mız</i>	→ <i>araba-mız</i>
<i>sizin</i>	<i>araba-nız</i>	→ <i>araba-nız</i>
<i>doktorların/onların</i>	<i>araba-sı</i>	→ <i>araba-lar-ı</i>

Besitz im Plural

<i>benim</i>	<i>araba-lar-ım</i>	→ <i>araba-lar-ım</i>
<i>senin</i>	<i>araba-lar-ın</i>	→ <i>araba-lar-ın</i>
<i>doktorun/onun</i>	<i>araba-lar-ı</i>	→ <i>araba-lar-ı</i>
<i>bizim</i>	<i>araba-lar-ımız</i>	→ <i>araba-lar-ımız</i>
<i>sizin</i>	<i>araba-lar-ınız</i>	→ <i>araba-lar-ınız</i>
<i>doktorların/onların</i>	<i>araba-lar-ı</i>	→ <i>araba-lar-ı</i>

Sie sehen, dass die Form ***araba-lar-ı*** dreideutig ist. Sie kann (1) bedeuten, dass eine Person mehrere Autos besitzt (*seine/ihre Autos*). Sie kann (2) aber auch bedeuten, dass mehrere Personen ein Auto besitzen (*ihr (Pl.) Auto*). Das liegt daran, dass die Tatsache, dass es sich um mehrere Besitzer eines Gegenstandes handelt, am „Besitz“ gekennzeichnet werden muss, wenn die „Besitzer“ nicht qua Nomen oder Pronomen genannt sind. Die dritte Bedeutung (3) von *araba-lar-ı* ist *ihre Autos*, also mehrere Besitzer und mehrere Besitzgegenstände. Rein theoretisch müsste hier die Pluralendung doppelt auftreten, einmal für die Besitzer, einmal für die Besitzgegenstände. Das ist nicht der Fall, da gleiche Endungen nicht verdoppelt werden dürfen. Im Kontext ist aber immer klar, um welche der drei Bedeutungen es geht.

Die Genitiv-Possessiv-Konstruktion (4)

Das Türkische verfügt nicht über ein Verb *haben* im Sinne von besitzen, *haben* wird mit Hilfe der Genitiv-Possessiv-Konstruktion und *var* bzw. *yok* ausgedrückt.

Aylin'in çocuğu var.

Hasan'ın kızkardeşi yok.

Çocuğunuz var mı?

Çocuğum yok.

Hocam, bir sorum var.

Bir fikrin var mı?

Küçükken kendi odanız var mıydı?

Evet, vardı.

Hayır, yoktu.

Auch im Material sind bereits eine ganze Reihe dieser Konstruktionen vorgekommen.

Achtung: *var* und *yok* sind keine Verben. *var* bedeutet *existent/vorhanden*, *yok* bedeutet *nicht-existent/nicht-vorhanden*. Man sagt auf Türkisch also so etwas wie: *Aylins Kind existent/vorhanden(-ist)*. – *Hasans Schwester existent/ vorhanden-nicht(-ist)*. etc.

Achtung: Sie dürfen natürlich nicht in allen Fällen, wo im Deutschen *haben* steht, mit der Genitiv-Possessiv-Konstruktion plus *var* / *yok* ins Türkische übersetzen.

<i>Hast du gut geschlafen?</i>	→ <i>İyi uyudun mu?</i>
<i>Aylin hatte einen Unfall.</i>	→ <i>Aylin kaza geçirdi.</i>
<i>Hast du Hunger?</i>	→ <i>Karnın aç mı?</i>
<i>Ich habe Durst.</i>	→ <i>Susadım.</i>
<i>Ich habe keine Lust.</i>	→ <i>Canım istemiyor.</i>
<i>Du hast Recht.</i>	→ <i>Haklısın.</i>
<i>Hast du Angst?</i>	→ <i>Korkuyor musun?</i>
<i>Haben Sie etwas vor?</i>	→ <i>Bir planınız var mı?</i>
<i>Wir hatten viel Spaß.</i>	→ <i>Çok eğlendik.</i>

Oğlumu Bale Kursuna Göndermek İstiyorum

- Anne: İyi günler. Oğlumu bale kursuna göndermek istiyorum.
Sekreter: Kaydını yaptırdınız mı?
Anne: Hayır, henüz yaptırmadım. Kursla ilgili birkaç sorum var.
Sekreter: Evet, buyrun.
Anne: Kursta toplam kaç çocuk var?
Sekreter: Şu anda sekiz çocuk var.
Anne: Erkekçocuk da var mı?
Sekreter: Evet, iki tane.
Anne: Kurs ücreti ne kadar?
Sekreter: Ayda Euro.
Anne: Kurs ne kadar sürüyor?
Sekreter: Bir saat.
Anne: Ne zaman yapılıyor?
Sekreter: Cuma günleri saat 16.30'da. Yani bugün 20 dakika sonra.
Anne: Oğlum bugün kursa katılabilir mi?
Sekreter: Tabii. Yanınızda bale kıyafeti var mı?
Anne: Hayır, yanımızda bale kıyafeti yok, ama spor kıyafeti var.
Sekreter: Tamam. Bugün spor kıyafeti ile kursa katılabilir.
Oğlunuzun yanında içecek bir şey var mı?
Anne: Evet, çantasında bir şişe su var.
Sekreter: Tamam Hanımefendi. Kayıt işlemlerine başlayabiliriz.
Oğlunuzun adı ne?
Anne: ...

Yeni kelimeler

bale kursu	der Balletkurs
İ E göndermek	... in/zu ... schicken
kayıt	die Anmeldung
(n)İn kaydını yaptırmak	... für ... anmelden
henüz (+Neg.)	noch nicht
... ile ilgili	... betreffend
toplam	insgesamt
erkekçocuk	der Junge
ücret (t)	der Preis
kurs ücreti	der Kursgebühr
ne kadar	wie lange
sürmek	dauern

yapılmak	gemacht werden, durchgeführt werden
cuma günleri	freitags
yani	also
dakika	die Minute
... dakika sonra	in ... Minuten
katılabilir mi	kann/darf er teilnehmen
yanında olmak	bei sich haben
kıyafet (t)	die Kleidung, die Bekleidung
bale kıyafeti	die Balletbekleidung, die Balletsachen
spor kıyafeti	die Sportbekleidung, die Sportsachen
spor kıyafeti ile	mit/in Sportbekleidung
katılabilir	er kann/darf teilnehmen
içecek bir şey	etwas zu trinken
çanta	die Tasche
şişe	die Flasche
hanımefendi	meine Dame, gnädige Frau
kayıt işlemleri	die Aufnahmeformalitäten

var / yok

var und *yok* kommen nicht nur im Zusammenhang mit der Genitiv-Possessiv-Konstruktion vor. In Sätzen wie den folgenden übersetzt man mit *es gibt* oder *sein* im Sinne von *vorhanden sein* oder *sich befinden*.

<i>Kursta toplam kaç çocuk var?</i>	<i>Wie viele Kinder sind in dem Kurs?</i>
<i>Şu anda sekiz çocuk var.</i>	<i>Im Augenblick sind es acht Kinder.</i>
<i>Erkekçocuk da var mı?</i>	<i>Gibt es auch Jungen/Sind auch Jungen (in dem Kurs)?</i>
<i>Evet, çantasında bir şişe su var.</i>	<i>Ja, in seiner Tasche ist eine Flasche Wasser.</i>
<i>Bu kursta erkekçocuk yok.</i>	<i>In diesem Kurs sind keine Jungen/gibt es keine Jungen.</i>
<i>Şehir merkezinde büyük ünlü bir kilise var.</i>	<i>Im Stadtzentrum befindet sich eine berühmte Kirche.</i>

Aufgabe:

Sagen Sie, was sich in Ihrer Tasche /in Ihrem Zimmer/auf Ihrem Tisch/in Ihrer Hosentasche/.... befindet.

yanında

Möchte man auf Türkisch ausdrücken, dass man etwas bei sich hat bzw. nicht bei sich hat, muss man mit *yanında* und *var/yok* formulieren. *yan* bedeutet Seite; man sagt so etwas wie *Seite-meine-an ... vorhanden-ist/nicht-vorhanden-ist*, *Seite-deine-an ... vorhanden-ist/nicht-vorhanden-ist*. An *yan* muss zunächst die Possessivendung für die Person angefügt werden, die etwas bei sich hat bzw. nicht bei sich hat, dann die Lokativendung. Die Person selbst steht im Genitiv. Wenn die Possessivendung auf einen Vokal ausgeht, muss vor der Lokativendung ein *-n-* eingeschoben werden. Das hat zur Folge, dass die Formen für die 2. und 3. Person oberflächlich identisch sind:

(benim)	<i>yan-ım-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
(senin)	<i>yan-ın-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
(Ali'nin/onun)	<i>yan-ı-n-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
(bizim)	<i>yan-ımız-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
(sizin)	<i>yan-ınız-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
kızların/onlar-ı-n	<i>yan-ı-n-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>
	<i>yan-lar-ı-n-da var / yok / var mı? / yok mu?</i>

Im Text *Oğlum Bale Kursuna Göndermek İstiyorum* sind die folgenden Sätze vorgekommen:

Yan-ınız-da bale kıyafeti var mı?

Hayır, yan-ımız-da bale kıyafeti yok, ama spor kıyafeti var.

Oğlunuz-un yan-ı-n-da içecek bir şey var mı?

Aufgabe:

Fragen Sie Ihre Partnerin/Ihren Partner, ob er/sie die folgenden Dinge bei sich hat:

ihren / seinen Pass

ihren / seinen Führerschein (ehliyet (t))

ihren / seinen Personalausweis (kimlik (ğ))

ihre / seine Eintrittskarte (bilet (t))

ihren / seinen Studentenausweis

ihren Badeanzug (mayo)

seine Badehose (mayo)

...

Ali Baba'nın Çiftliği

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde kuzuları var,
"Mee mee" diye bağırır
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde inekleri var,
"Möö möö" diye bağırır,
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde horozları var,
"Ü ürü ü ürüü" diye bağırır,
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde eşekleri var,
"Aii aii" diye bağırır.
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde tavukları var,
"Gıt gıdak gıt gıdak" diye bağırır,
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde kedileri var,
"Miyav miyav" diye bağırır.
Çiftliğinde Ali babanın.*

*Ali babanın bir çiftliği var,
Çiftliğinde köpekleri var,
"hav hav" diye bağırır,
Çiftliğinde Ali babanın.*

*kuzu (das Lamm); bağırmak (rufen, schreien); „...“ diye bağırmak („...“, „ rufen. „...“
machen); horoz (der Hahn)*

Achtung: In dem Lied ist die normale Rheinfolge von „Besitzer“ und „Besitz“
vertauscht. *Ali babanın çiftliğinde → çiftliğinde Ali babanın*

Zusammenfassung: Die Formen des Nomens

An Nomen können drei Endungen angefügt werden, die Pluralendung, die verschiedenen Possessivendungen und eine der 6 Kasusendungen. Die Reihenfolge, in der die Endungen aufeinander folgen, ist festgelegt.

Nomen + (Pluralendung) + (Possessivendung) + (Kasusendung)

Alle Endungen werden völlig regelmäßig gebildet. Folgende Lautregeln müssen beachtet werden: Vokalharmonie, Konsonantenassimilation und Auslautverhärtung/Konsonantenerweichung.

Die Pluralbildung

Die Pluralendung ist in allen Fällen **-ler**. Die Bildung des Plurals ist damit im Türkischen wesentlich einfacher als im Deutschen.

Die Possessivendungen

Die Possessivendungen haben nach Vokal und nach Konsonant eine etwas unterschiedliche Form:

nach Konsonant	nach Vokal
-Im	-m
-In	-n
-İ	-sİ
-Imİz	-mİz
-Inİz	-nİz
-lErİ	-lErİ

Die Kasusendungen

Folgt auf ein Wort, das auf Vokal ausgeht, unmittelbar eine Kasusendung, muss ein **-y-** als **Gleitlaut** eingeschoben werden, wenn sonst zwei Vokale aufeinander folgen würden. Die **Genitivendung** ist nach Konsonant **-İn**, nach Vokal **-nİn**:

Nominativ:	-ø
Akkusativ	-(y)İ
Lokativ:	-DE
Ablativ:	-DEn
Dativ:	-(y)E
Genitiv:	-(n)İn

Die Personalpronomen in den verschiedenen Kasus

Nom.	<i>ben</i>	<i>sen</i>	<i>o</i>	<i>biz</i>	<i>siz</i>	<i>onlar</i>
Akk.	<i>beni</i>	<i>seni</i>	<i>onu</i>	<i>bizi</i>	<i>sizi</i>	<i>onları</i>
Lok.	<i>bende</i>	<i>sende</i>	<i>onda</i>	<i>bizde</i>	<i>sizde</i>	<i>onlarda</i>
Abl.	<i>benden</i>	<i>senden</i>	<i>ondan</i>	<i>bizden</i>	<i>sizden</i>	<i>onlardan</i>
Dat.	<i>bana</i>	<i>sana</i>	<i>ona</i>	<i>bize</i>	<i>siz</i>	<i>onlara</i>
Gen.	<i>benim</i>	<i>senin</i>	<i>onun</i>	<i>bizim</i>	<i>sizin</i>	<i>onların</i>

Possessivendungen mit folgender Kasusendung

Folgt auf eine Possessivendung eine Kasusendung, muss – wenn die Possessivendung auf Vokal ausgeht – zwischen Possessivendung und Kasusendung ein **-n-** eingeschoben werden. Das **-n-** ist kein Gleitlaut, es steht auch, wenn die Kasusendung mit einem Konsonanten beginnt:

Possessivendung + Kasusendung am Beispiel *araba*

<i>benim</i>	<i>araba-m / araba-m-ı / araba-m-da</i> <i>araba-m-dan / araba-m-a / araba-m-ın ...</i>
<i>senin</i>	<i>araba-n / araba-n-ı / araba-n-da</i> <i>araba-n-dan / araba-n-a / araba-n-ın ...</i>
<i>onun</i>	<i>araba-sı / araba-sı-n-ı / araba-sı-n-da</i> <i>araba-sı-n-dan / araba-sı-n-a / araba-sı-n-ın ...</i>
<i>bizim</i>	<i>araba-mız / araba-mız-ı / araba-mız-da</i> <i>araba-mız-dan / araba-mız-a / araba-mız-ın ...</i>
<i>sizin</i>	<i>araba-nız / araba-nız-ı / araba-nız-da</i> <i>araba-nız-dan / araba-nız-a / araba-nız-ın ...</i>
<i>(onların)</i>	<i>araba-ları / araba-ları-n-ı / araba-ları-n-da</i> <i>araba-ları-n-dan / araba-ları-n-a / araba-ları-n-ın ...</i>

Beachten Sie, dass es in der 3. Pers. Pl. nur dann *araba-ları* heißt, wenn der „Besitzer“ nicht in Form eines Nomens oder Pronomens explizit genannt ist.

Zusammengesetzte Nomen mit folgender Kasusendung

Die Wortbildungsendung an zusammengesetzten Nomen vom Typ *bale kurs-u*, *telefon numara-sı* etc. ist identisch mit der Possessivendung der 3. Person. Entsprechend muss vor Kasusendungen in allen Fällen ein **-n-** eingefügt werden:

Nominativ:	<i>bale kurs-u</i>	<i>telefon numara-sı</i>
Akkusativ	<i>bale kurs-u-n-u</i>	<i>telefon numara-sı-n-ı</i>
Lokativ:	<i>bale kurs-u-n-da</i>	<i>telefon numara-sı-n-da</i>
Ablativ:	<i>bale kurs-u-n-dan</i>	<i>telefon numara-sı-n-dan</i>
Dativ:	<i>bale kurs-u-n-a</i>	<i>telefon numara-sı-n-a</i>
Genitiv:	<i>bale kurs-u-n-un ...</i>	<i>telefon numara-sı-n-ın ...</i>

Zusammengesetzte Nomen mit folgender Possessivendung

Wird an ein zusammengesetztes Wort vom Typ *bale kurs-u*, *telefon numara-sı* etc. eine Possessivendung angefügt, entfällt die Wortbildungendung, da zwei Endungen gleichen Typs nicht aufeinander folgen dürfen:

	<i>bale kurs-u</i>	<i>telefon numara-sı</i>
<i>benim</i>	<i>bale kurs-um</i>	<i>telefon numara-m</i>
<i>senin</i>	<i>bale kurs-un</i>	<i>telefon numara-n</i>
<i>onun</i>	<i>bale kurs-u</i>	<i>telefon numara-sı</i>
<i>bizim</i>	<i>bale kurs-umuz</i>	<i>telefon numara-mız</i>
<i>sizin</i>	<i>bale kurs-unuz</i>	<i>telefon numara-nız</i>
<i>onların</i>	<i>bale kurs-u</i>	<i>telefon numara-sı</i>

Formen wie *bale kurs-u*, *telefon numara-sı* etc. sind damit mehrdeutig, sie bedeuten sowohl *der Ballettkurs* als auch *ihr/sein Ballettkurs*, *die Telefonnummer* als auch *ihre/seine Telefonnummer* etc.

Die Genitiv-Possessiv-Konstruktion

Mit Hilfe der Genitiv-Possessiv-Konstruktion werden Besitz- und Zugehörigkeitsverhältnisse ausgedrückt. An den „Besitzer“ wird eine Genitivendung, an den „Besitz“ eine Possessivendung angefügt. Der Besitzer kann explizit in Form eines Pronomens im Genitiv (alle Personen) oder eines Nomens im Genitiv (3. Pers. Sing. und Plural) genannt sein:

benim ...
senin ...
doktorun ... / *onun* ...
bizim ...
sizin ...
doktorların ... / *onların* ...

Sind die Pronomen unbetont, fallen sie weg. Mit Hilfe der Possessivendung und des Kontextes muss dann der „Besitzer“ ermittelt werden.

Sowohl der „Besitzer“ als auch der „Besitz“ können im Singular oder im Plural stehen. Ist der Besitzer explizit in Form eines Nomens oder Pronomens genannt, sind alle Konstruktionen eindeutig. Ist der „Besitzer“ nicht explizit genannt, weil ein unbetontes Pronomen weggefallen ist, sind Formen wie *arabaları*, *kursları*, etc. dreideutig, sie können (1.) Besitzer im Sing. – Besitz im Pl. (2.) Besitzer im Pl. – Besitz im Singular und (3.) Besitz und Besitzer im Plural bedeuten.

Annem ve Babam Hala Birbirlerine Aşıklar

Annem ve babam 50 yıl önce tanışmışlar. Babam büyük bir firmada çalışıyormuş. Annem de o firmada muhasebeciymiş.

Babam çok yakışıklı, atletik bir gençmiş. Annem de çok güzelmiş. Şimdi kilolu ama, o zaman zayıf ve narin bir kızmış. Saçları upuzun ve sarışınmış.

Babam ve annem ilk görüşte birbirlerine aşık olmuşlar. İki yıl sonra da evlenmişler. Bir yıl sonra ben doğmuşum. Annem benim doğumumdan sonra artık çalışmamış ve evde kalmış. İki yıl sonra da erkekkardeşim doğmuş. Babam o yıl Hamburg'da büyük bir firmada iş bulmuş ve biz Herne'den Hamburg'a taşınmışız.

Erkekkardeşim ve ben Hamburg'da büyüdük. Okuldan sonra ben Berlin'e geldim, erkekkardeşim de Bremen'e gitti. Annem ve babam hala Hamburg'da yaşıyorlar. Şimdi emekliler. Yaşlandılar, ama hala birbirlerine aşıklar.

Aufgabe:

Unterstreichen Sie in dem Text oben zunächst alle Verb- und Kopulaformen.

Wie viele Tempora kommen vor? Wie sind sie gebildet?

Haben Sie eine Vermutung, wann welches Tempus gewählt werden muss?

Yeni kelimeler

<i>birbirlerine aşık olmak</i>	<i>ineinander verliebt sein</i>
<i>büyümek</i>	<i>aufwachsen</i>
<i>emekli</i>	<i>der Rentner</i>
<i>emekli olmak</i>	<i>in Rente sein</i>
<i>hala</i>	<i>immer noch</i>
<i>iş bulmak</i>	<i>Arbeit finden</i>
<i>yaşlanmak</i>	<i>alt werden; alt sein</i>
<i>DEn E taşınmak</i>	<i>von ... nach ... (um)ziehen</i>

Die *mİş*-Form der Verben und der Kopula

Die *mİş* Form wird verwendet, wenn jemand etwas nicht aus eigener Anschauung bezeugen kann, sondern Informationen wiedergibt, die er von anderen Personen erhalten hat.

Bei **Verben** wird an den Stamm die Endung *-mİş* angefügt. Typisch ist für die *mİş*-Form die 3. Person. Es gibt aber auch Kontexte, wo sie für die 1. und 2. Person verwendet wird. In diesem Fall werden an *-mİş* die gleichen Personalendungen angefügt wie an *-(İ)yor*.

<i>doğ-muş-um</i>	<i>yaz-mış-ım</i>
<i>doğ-muş-sun</i>	<i>yaz-mış-sın</i>
<i>doğ-muş</i>	<i>yaz-muş</i>
<i>doğ-muş-uz</i>	<i>yaz-mış-ız</i>
<i>doğ-muş-sunuz</i>	<i>yaz-mış-sınız</i>
<i>doğ-muş-lar</i>	<i>yaz-mış-lar</i>

Die **Negationsendung** *-mE-* wird, wie in allen anderen Fällen auch, zwischen Stamm und Tempusendung eingefügt.

<i>yaz-ma-mış-ım</i>	<i>telefon et-me-miş-ım</i>
<i>yaz-ma-mış-sın</i>	<i>telefon et-me-miş-sın</i>
<i>yaz-ma-mış</i>	<i>telefon et-me-miş</i>
<i>yaz-ma-mış-ız</i>	<i>telefon et-me-miş-ız</i>
<i>yaz-ma-mış-sınız</i>	<i>telefon et-me-miş-sınız</i>
<i>yaz-ma-mış-lar</i>	<i>telefon et-me-miş-lar</i>

In dem Text *Annem ve Babam Hala Birbirlerine Aşıklar* wird die *mİş*-Form da verwendet, wo es sich um Informationen handelt, die die Erzählerin von anderen Personen erhalten hat. Handelt es sich um Informationen, bei denen sie nicht auf Informationen Dritter angewiesen ist, steht das Dİ-Perfekt.

50 yıl önce tanış-mış-lar.

Birbirlerine aşık olmuş-lar.

İki yıl sonra da evlen-mi-şler.

Babam o yıl Hamburg'da büyük bir firmada iş bul-muş.

Bir yıl sonra ben doğ-muş-um.

Herne'den Hamburg'a taşın-mış-ız.

Erkek kardeşim ve ben Hamburg'da büyüdük.

Okuldan sonra ben Berlin'e geldim.

Erkek kardeşim de Bremen'e gitti.

Achtung: Das Verb *çalışıyormuş* hat zwei Tempusendungen, *-yor* und *-miş*: *Babam büyük bir firmada çalış-ı-yor-muş*. Diese Form muss gebildet werden, weil es sich um eine länger andauernde Tätigkeit in der Vergangenheit handelt.

Aufgabe:

Bilden Sie die *miş*-Formen der folgenden Verben.

Pers.pron.	<i>konuşmaya başlamak</i>	<i>anne sütü içmemek</i>	<i>küçükken hastalanmak</i>
<i>ben</i> <i>sen</i> <i>o</i> <i>biz</i> <i>siz</i> <i>onlar</i>			

anne sütü (die Muttermilch); *küçükken* (als ... klein war); *hastalanmak* (krank werden)

Pers.pron.	<i>Rex'ten korkmak</i>	<i>okuma yazmayı çabuk öğrenmek</i>	<i>hüngür hüngür ağlamak</i>
<i>ben</i> <i>sen</i> <i>o</i> <i>biz</i> <i>siz</i> <i>onlar</i>			

DEn korkmak (sich vor ... fürchten); *okuma yazmayı öğrenmek* (Lesen und Schreiben lernen); *çabuk* (schnell); *hüngür hüngür ağlamak* (heulen wie ein Schlosshund)

Im Fall der **Kopula** wird nach Konsonant *-mİş*, nach Vokal *-ymİş* an das Nomen, das Adjektiv bzw. an den lokalen Ausdruck angefügt. Achtung: das *-y-* auch ist hier kein Gleitlaut, es geht auf den Stamm eines heute eher ungebräuchlichen Verbs *i-mek* (*sein*) zurück. Die **Negation der Kopula** erfolgt wie üblich durch *değil*.

Annem de o firmada muhasebeci-ymiş.

Babam çok yakışıklı-ymiş.

Babam atletik bir genç-miş.

Annem de çok güzel-miş.

Annem o zaman evde-ymiş.

Babam o zaman evde değil-miş.

Küçükken sık sık hasta-ymiş-im.

Geldiğinde evde değil-miş-im. (als er/sie kam)

O zaman hastanede-ymiş-im.

Aufgabe:

Bilden Sie die korrekten Formen für alle Personen.

Pers.pron.	<i>narin bir kız olmak</i>	<i>küçükken sık sık hasta olmak</i>	<i>evde olmamak</i>
<i>ben</i> <i>sen</i> <i>o</i> <i>biz</i> <i>siz</i> <i>onlar</i>			

Aufgabe:

Sie haben von einem Freund einiges über Petra erfahren und erzählen nun im Kurs von ihr.

Petra

*4 yıl önce İstanbul'a gitmek
Taksim'de bir otelde kalmak (Taksim - ein Stadtteil von Istanbul)
bir barda Hasan'la tanışmak
ilk görüşte ona aşık olmak
Almanya'ya dönmemek, İstanbul'da kalmak
iyi bir iş bulmak
güzel Türkçe öğrenmek
evlenmek
hayatından çok memnun olmak*

Aufgabe:

Peter hat in der Schule einiges über Heinrich Heine erfahren und erzählt zu Hause seiner Mutter von ihm.

Heinrich Heine

*ünlü bir şair olmak
birçok şiir yazmak
şiirleri birçok dile çevrilmek
Göttingen'de, Bonn'da ve Berlin'de hukuk okumak
1855'te doktorasını yapmak
35 yaşında Paris'e gitmek, orada evlenmek
Yahudi kökenli bir ailenin çocuğu olarak doğmak
sonra dinini değiştirmek, Protestanlık'a geçmek
1856'da Paris'te ölmek, Monmartre mezarlığına gömülmek
Düsseldorf üniversitesine adı verilmek*

şiir (das Gedicht); birçok dile çevrilmek (in viele Sprachen übersetzt werden); din (die Religion); dinini değiştirmek (seine Religion wechseln); Protestanlık (ğ) (der Protestantismus); E geçmek (Religion: zu ... übertreten, zu ... konvertieren); mezar (das Grab); mezarlık (ğ) (der Friedhof); gömülmek (begraben werden)

Übrigens: In einem wissenschaftlichen Vortrag über Heinrich Heine würde man nicht die mİş-Form wählen, sondern das Dİ-Perfekt.

Anmerkung: Man schreibt, da es sich um einen Eigennamen handelt, *Protestanlık'a*, man spricht „*Protestanlığa*“.

Aufgabe:

Ayşe hat gestern im Restaurant Sezer Bey gesehen und was sie gesehen hat, spricht sich ganz schnell in der Nachbarschaft herum. Was wird erzählt?

Achtung: 3-mal müssen Sie die Verbform auf -(İ)yor-muş verwenden.

*Ayşe dün eşiyle beraber bir lokantaya gitmek
orada Sezer Bey'i görmek
Sezer Bey, güzel bir bayanla yemek yemek ve rakı içmek
bu bayan Sezer Bey'in karısı olmamak,
Ali Bey'in karısı olmak
Sezer Bey ile Ali Bey'in karısı çok samimi olmak
el ele göz göze oturmak
bir ara Sezer Bey Ayşe'yi görmek
kıpkırmızı olmak
hemen garsonu çağırmak ve hesabı ödemek
az sonra Ali Bey'in karısıyla masadan kalkmak ve telaşla lokantayı terketmek*

Aufgabe:

Können Sie selber von etwas erzählen, das Sie nur gehört haben? Themen aus der „Gerüchteküche“ eignen sich hier besonders gut.

Yeni kelimeler

<i>az sonra</i>	<i>wenig später, kurz danach</i>
<i>bayan</i>	<i>die Dame, die Frau</i>
<i>bir ara</i>	<i>irgendwann (einmal)</i>
<i>İ çağırmak</i>	<i>... rufen, ... herbeirufen</i>
<i>el ele göz göze oturmak</i>	<i>Händchen halten, Händchen haltend dasitzen</i>
<i>garson</i>	<i>der Kellner</i>
<i>İ görmek</i>	<i>... sehen, ... erblicken</i>
<i>hesabı ödemek</i>	<i>die Rechnung bezahlen</i>
<i>hesap (b)</i>	<i>die Rechnung</i>
<i>kıpkırmızı olmak</i>	<i>knallrot werden</i>
<i>komşu</i>	<i>der Nachbar</i>
<i>masa</i>	<i>der Tisch</i>
<i>masadan kalmak</i>	<i>aufstehen</i>
<i>samimi olmak</i>	<i>miteinander vertraut sein</i>
<i>İ terketmek</i>	<i>... verlassen</i>
<i>telaş</i>	<i>die Hektik; die Panik</i>
<i>telaşla</i>	<i>hektisch</i>

Nasreddin Hoca'nın Yüzüğü

Günlerden bir gün Nasreddin Hoca yüzüğünü kaybetmiş.

Sokağa çıkmış ve yüzüğünü aramaya başlamış.

Karısı onu pencereden görmüş ve „Ne arıyorsun, Hoca Efendi?“ diye seslenmiş.

Hoca „Yüzüğümü kaybettim, onu arıyorum.“ diye cevap vermiş.

Karısı bunun üzerine Hoca'ya „Yüzüğünü nerede kaybettin?“ diye sormuş.

Hoca „Yüzüğümü evde kaybettim.“ demiş.

Karısı „Peki, o halde yüzüğünü neden evde değil de sokakta arıyorsun?“ diye sormuş.

Hoca da „Ev karanlık, ama sokak aydınlık.“ diye karşılık vermiş.

Yeni kelimeler

<i>ama</i>	<i>aber</i>
<i>İ aramak</i>	<i>... suchen</i>
<i>aydınlık</i>	<i>hell, erleuchtet</i>
<i>bunun üzerine</i>	<i>darauf hin</i>
<i>cevap (b)</i>	<i>die Antwort</i>
<i>E cevap vermek</i>	<i>... antworten, ... Antwort geben</i>
<i>efendi</i>	<i>der Herr</i>
<i>İ görmek</i>	<i>... sehen</i>
<i>günlerden bir gün</i>	<i>eines Tages</i>
<i>karanlık</i>	<i>dunkel</i>
<i>karşılık (ğ)</i>	<i>die Antwort, die Erwiderung</i>
<i>E karşılık vermek</i>	<i>hier: ... antworten, ... erwiedern</i>
<i>İ kaybetmek</i>	<i>... verlieren</i>
<i>o halde</i>	<i>dann</i>
<i>peki</i>	<i>etwa: na gut, wenn das so ist, dann</i>
<i>seslenmek</i>	<i>rufen</i>
<i>sokağa çıkmak</i>	<i>auf die Straße gehen</i>
<i>sokak (ğ)</i>	<i>die Gasse, die (kleine) Straße</i>
<i>şöyle</i>	<i>so</i>
<i>yüzük (ğ)</i>	<i>der Ring</i>

Aufgabe:

Unterstreichen Sie in dem Hoca-Text alle Verb- und Kopulaformen. Können Sie nachvollziehen, warum ein bestimmtes Tempus gewählt worden ist?

Aufgabe:

Bilden Sie von den folgenden Verben mündlich die 3. Pers. Sing. der *mış*-Form.

kaybetmek, başlamak, görmek, aramak, seslenmek, haber vermek; aramak, sormak, demek, şaşırarak, karşılık vermek, karşılık vermemek, gülmek, yemek, içmek, evlenmek, korkmamak, anlatmak, gitmek, gelmemek, kızmak, bağırarak, getirmemek, susamak, acıkmak, kilo almak, duymamak, ...

Die wörtliche Rede

Typisch für die Reihenfolge in der wörtlichen Rede ist im Türkischen, dass zunächst der Sprecher genannt wird, dann die wörtliche Rede folgt und dann das Verb, das die wörtliche Rede einbettet.

Ali „.....“ demiş.

Ali „.....“ diye cevap vermiş.

Ali „.....“ diye karşılık vermiş.

Ali „.....“ diye seslenmiş.

Ali „.....?“ diye sormuş.

Ist das einbettende Verb *demek*, wird von ihm einfach die entsprechende konjugierte Form gebildet. Ist das einbettende Verb nicht *demek*, sondern ein beliebiges anderes Verb des Sagens und Denkens, muss es *diye cevap vermek*, *diye seslenmek* etc. heißen. *diye* bedeutet so etwas wie *sagend*, also: *sagend antworten*, *sagend rufen* etc.

Weitere einbettende Verben, die sich zur Einbettung der wörtlichen Rede eignen:

gülmek, anlatmak, şaşırarak (sich wundern), bağırarak (rufen, schreien), konuşmak, fısıldamak (flüstern), sevinmek (sich freuen), kızmak (sich ärgern), yazmak, kekelemek (stottern), eklemek (hinzufügen), mırıldamak (murmeln), içini çekmek (seufzen), düşünmek (denken), ...

Aufgabe:

Kennen Sie Nasreddin Hoca?

In der Türkei und in einer Reihe weiterer Länder ist er sehr bekannt. Es gibt hunderte von Anekdoten über ihn und ganz oft spielt auch sein Esel eine Rolle.

Tragen Sie aus dem Internet und/oder anderen Quellen Informationen über Nasreddin Hoca zusammen und suchen Sie sich eine Anekdote aus, die Ihnen besonders gut gefällt und die Sie im Kurzerzählen können.

Übrigens: Im Internet stehen natürlich auf *Nasreddin Hoca Fıkraları* auf Türkisch.

Vielleicht versuchen Sie es ja einmal.

